GLAS SVOBODE
SLOVENSKI TEDNIK
ZA KORISTI DELAVNEGA LJUDSTVA.

Glas Svobode.

GLASILO SVOBODOMISELNIH SLOVENCEV V AMERIKI.

GLAS SVOBODE
SLOVENIC WEEKLY
DEVOTED TO THE INTERESTS OF THE LABORING CLASSES.

"OD BOJA DO ZMAGE"! "KDOR NE MISLI SVOBODNO, SE NE MORE BORITI ZA SVOBODO"!

Štev. 11 Chicago, Ill. 17. marca 1905 Leto IV

Razgled po svetu.

Iz rusko-japonskega bojišča.

Boj je končan! Z grozo bi moral človek izgovarjati besedo Mukden. 100 tisoč in še več ljudi je mrtvih, na tisoče mladih vojakov pohabljenih pokriva bojne poljane. Visoko v zraku pa krožijo krokarji in jastrebi, in čakajo prilike, da se polaste mrtvecev. Kdo se spominja mater, ki so po cele noči prečule pri svojih sinovih, da so zrastli krepki in črvsti možje? Da, kdo? Kdo bode mnogomorilce pozval na odgovor? Še lavorove vence jim bodo darovali in slavili jih kot junake! Militarizem slavi svoje največje triumfe.

Z veseljem vsakdo čita poročila o groznem klanju, potem pa zopet popolnoma top gre za svojim delom. Mnogoumori zaduše v človeku vsa boljša čutila. 100 tisoč ljudi umorjenih!!! Pomislimo vendar 100 tisoč ljudi!!!

Kakšno hudodelstvo so vendar zakrivili ubogi "neutralni" Kitajci v Manžuriji? "Neutralni", kako lepo se to glasi! Njih dolgoletno delo je uničeno, njih polja poteptana, njih mesta in vasi pa požgana. Napadalci na kneza Sergija imenujejo klečeplazci in hinavci krvoločnega morilca. Gospode Kuropatkina, Oyamo, carja in mikada pa imenujejo isti ljudje nositelje kulture in civilizacije, plemenite voditelje narodov. O, blaznost, ti še slaviš svoje zmage!

Ko so Rimljani in Gotje na katalavnskem polju v grozni bitki uničili hunskega kralja Atilo, v bitki, ki je trajala pozno v noč, se je to klanje dozdevalo takrat živečim ljudem tako grozno, da je nastala pravljica, v kateri se pripoveduje, da so se duhovi umorjenih še tri dni borili v zraku.

Kako malenkostna je ta bitka, ako jo primerjamo z bojem mej Rusi in Japonci pri Mukdenu, ki je trajal 18 dni, in v katerem se je rabilo najgroznejše morilno orodje.

100 tisoč mrtvih, ki ne koristijo nikomur, pač pa marsikomu provzročajo žalost. Vsa blaznost krute vojne se zrcali v teh številkah.

Nihče drugi, k večjem kak sokrivec mnogomorilcev lahko odgovori na vprašanje, zakaj je moralo umreti teh 100 tisoč ljudi? Le norci ali lopovi, ali oboje v eni osebi, lahko vspričo teh ogromnih žrtev trdijo, da so dandanes vojne potrebne, ali pa da so v interesu kulture ali civilizacije. Ako so vojne potrebne, potem je boljši, da človeški rod izumrje, zemlja se pa prepusti živalim.

Vojne bodo še le pozabljene v človeški družbi, ki ne bode gojila egoističnih načel, ampak ki bode skrbela za splošno dobro.

Rusi so bili pri Mukdenu popolnoma poraženi. Zgubili so ogromno število topov in 200 tisoč mož, mrtvih, ranjenih in ujetih.

General Kuropatkin je brzojavno prosil, da se ga odslovi. Kuropatkin je prevzel vso odgovornost za poraz nase. Edino kar je navedel v svojo obrambo je to, da je podcenjeval Japonce.

Ruska vlada pa odgovarja na ta poraz, da bode poslala novo vojsko na bojišče.

Maršal Oyama poroča: Jetnikov in plena smo do sedaj zasegli — dasi se število jetnikov in množina plena množita. Jetnikov smo zasegli 40,000, med njimi generala Nakinova. Mrtvih in ranjenih je približno 90—100 tisoč. Na bojišču je 26.500 mrtvih Rusov. Zasegli smo: 2 zastavi, 60 topov, 60 tisoč pušk, 150 voz za strelivo, 1000 voz, 200 tisoč krogelj za topove, 25 tisoč ljonov patron, 75 tisoč buželjev žita, 275 tisoč buželjev krme, 45 milj železnice, 2000 konj, 1000 voz obleke, 1 milijon vojaških hlebcev, 70 tisoč ton kurjave, 60 ton sena. Poleg smo zaplenili mnogo orodja, šotorev, volov, brzojavne žice in drogov, tramov, postelj, peči itd. Pri Putreki so naši oddelki zadeli ob močan oddelek sovražnika, katerega so obkolili in ujeli. Blizo Mukdena se bori večji oddelek sovražnika, ki pa bode kmalu obkoljen. Mrtveci sovražnika leže povsod v gručah. Nam je bilo do sedaj nemogoče pokopati vse.

Japonci zasledujejo sedaj bežečo rusko vojsko. Najbrže pride pri Tie prelazu zopet do bitke, kajti domneva se, da ga Rusi vsled ugodnega terena ne bodo ostavili, ne da bi se postavili v bran. Torej zopet novo klanje? Ali še ne zadostuje!!!

Nemčija.

Lepa kultruna slika se nam nudi zopet v Monakovem, katero je spravila na dan obrtnosodna razprava.

Kavarna "Habsburg", katera se je do sedaj prištevala boljšim kavarnam, se je pokazala kot pravi pekel za izkoriščanje. 10 natakaric, ki služijo v omenjeni kavarni, ne dobe nič plače. Pač pa morajo plačati: 15 fenigov za rabo posode vsaki dan, posebej pa plačati še vsak komad, ako se razbije; 20 fenigov za znaženje; 15 fenigov vsaki dan za vporabo — stranišča; eno marko vsaki peti dan za prost popoldan, vse prispevke za invalidno in bolnišno blagajno. Natakarice ne dobe hrane, pač pa morajo plačati hrano za 10 fenigov dražje po jedilnem listu kakor gostje. Vsaka natakarica mora plačati vsaki dan 50 fenigov za deklo, ki prinaša vodo in toči pivo. Poleg mora pa še kupiti zobotrebnike, užigalice in monakovske časnike za svoje goste. Vse te stroške morajo natakarice pokriti iz miloščine — napojnine.

Že to je infamno, da delodajalci ne plačujejo natakaricam plače. Ali če pomislimo, da od teh vbozih bitij zahtevajo še posebna plačila, potem je izraz lopovi in roparji za te izsesalce še prepohleven. Seve se ti moderni banditi malo brigajo, ako so njih bele sužnje primorane udati se prostituciji, da pokrijejo te velike troške, da le oni rede svoje debele trebuhe.

Italija.

Pred dnovi so zastavkali peki v Rimu. Stavka je bila omejena le na nekatere pekarne. Ali roparski pekovski mojstri so zaprli svoje pekarne in odslovili vse pomočnike. Sedaj se je pa zgodilo nekaj infamnega. Vlada je dala vsled "občnega interesa" pekovskim mojstrom na razpolago 320 pekov-vojakov.

Ta slučaj je morda edini v zgodovini. Doživeli smo, da so razne vlade priskočile podjetnikom z vojaki na pomoč, če so delavci zastavkali. Nikdar pa še nismo čuli, da bi dala vlada vojake podjetnikom na razpolago, ako so sami delavce izprli.

Ta nastop talijanske kapitalistične vlade je najnesramnejši zasmeh delavskih pravic, zajedno pa dokaz, da so vlade v današnjih kapitalističnih državah vedno na strani podjetnikov.

Rusija.

Iz Petrograda se poroča, da so vslužbenci transibirske železnice zastavkali. Vslužbencem se je v začetku vojne obljubilo, da bodo za naporno službovanje tekom vojne dobili še posebno nagrado. A ta nagrada je zginila v žepih lopovov, ki nosijo zlate ovratnike in na kojih prsih se blišče razna odlikovanja.

Ruski modrokrvni postopači zahtevajo v avtokraciji vdanih listih, naj vlada po sistemu generala Mihaela Muravjeva napravi mir. Z drugimi besedami se pravi to, naj vlada uporni ruski narod nažene skupaj, potem pa postreli kakor zajce.

Delodajalci, ki so v Varšavi dali stavkujočim delavcem razne koncesije, da so se vrnili na delo, so uvideli, da presega njih finančno silo. Upravni svet železnice mej Dumajem in Varšavo je sklical sejo delničarjev, da se posvetujejo o novem finačnem položaji.

V Petrogradu ne verjame nihče obljubam besedolomnega carja. Delavci in drugi revolucionarci so prepričani, da se hoče stari lažnjivi, sleparski in brutalni sistem obdržati še v prihodnje. Poročilom, ki so lepo pobarvana in prihajajo iz Rusko Poljske ne verjame nihče, ker je vlada ravnokar v nekaterih okrajih proglasila preki sod. Splošno se domneva, da revolucionarno gibanje ne poneha prej, predno se ne da narodu ustavo.

V Varšavi je nekdo ustrelil na policijskega podnačelnika in ga smrtno nevarno ranil. Napadalec je ušel.

Iz Kijeva se poroča, da 3000 oboroženih kmetov iz okraja Orlovka požiga gradove modrokrvnih lenuhov.

Na zapadnem Kavkazu je vstaja v polnem plamenu. Vlada je vsled tega odposlala sedem bataljonov pehote, 6 stotnij kozakov, eno topničarsko baterijo pod poveljstvom generala Alihanova v Kavkaz. Temu nasprotu pa Gerzijci preté s splošno ustajo, ko ruska poči v kavkažkem gorovju.

Carica-vdova, Marija Feodorovna bode odpotovala na Dansko k svojemu očetu.

V Kremenčuku so revolucionarci smrtno ranili kozaškega lajtnanta Kovlova, ki je ob času nemirov jako bestialično nastopil napram ruskemu narodu v Moskvi.

Ogrsko.

Iz Pešte se poroča, da bodo Hrvatje zahtevali, da se upelje pri vseh hrvatskih polkih hrvaščina kot poveljni jezik, ako vlada dovoli pri ogrskih polkih uporabo madžarščine.

Španija.

V Barceloni je bil velik shod brezposelnih delavcev. Govorniki so ojstro bičali današnjo meščansko družbo, ki prireja veselice, mej tem ko 40 tisoč ljudi strada. Prišlo je do spopadov mej policijo in brezposelnimi delavci, pri katerih so bile tudi nekatere sobe pred palačo umetnosti poškodovane.

Sedaj bodo siti meščanski trebuharji napadali ljudstvo, češ da je surovo, ker ne prizanaša niti umetnosti.

Angleško.

Ruski poslanec grof Benkendorf je izplačal v angleškem ministerstvu inozemskih del $325.000 kot odškodnino za žrtve dogodkov v Severnem morju in za troške, ki so nastali vsled tega dogodka.

S tem je dokazano, da je rusko brodovje — v resnici njega poveljniki — zakrivilo vso nezgodo.

Indija.

Kuga se je zopet močno razširila po vsi Indiji. Zadnji teden je umrlo za to strašno boleznjo 34 tisoč ljudi. Žrtve zadnjih let znašajo nad 3 milijone. V letu 1903 je umrlo 850 tisoč ljudi.

To so grozne številke! Angleška vlada, ki kakor polip izsesava to bogato deželo, ne stori nič, da bi zatrla to strašno bolezen.

Saj se gre za vboge domačine — Indijce, le-te pa angleška vlada ne prišteva ljudem.

Ameriške vesti.

Fina sleparka.

Porotniki pri porotnem sodu v Clevelandu so v vseh točkah spoznali finančno umetnico Cassie L. Chadwick za krivo.

Pri razglasitvi obsodbe je Chadwick pričela tako jokati, da jo je napadel krč. Državni pravdnik je zahteval, da se kazen takoj izreče, ali zagovornik Wing je pa zahteval novo obravnavo.

Sodnik Taylor je pa izjavil, da bode določil termin, do katerega je treba vložiti in podati vse razloge za drugo obravnavo, in da bode do takrat čakal z diktiranjem kazni.

Mi smo prepričani, ako bi bila kaka siromašna žena za svoje gladne otroke vzela hlebec kruha, da bi se sodba takoj izrekla. Sedaj se pa gre za sleparko, ki je umela prisleparíti milijone tolarjev. In že danes lahko trdimo, da bodo zviti advokati toliko časa izrabljali vse paragrafe, ki so podobni kavčuku, da bode Chadwick oproščena!

Male tatove se obeša, velike lopove se pa odlikuje. Tako je pravosodje v današnji družbi.

Verska blaznost.

V New Yorku se je kacih 800 verskoblaznih ljudi obojega spola dve uri in pol valjalo na trebuhu in prosilo boga, da bi spreobrnil grešnike v New Yorku.

"Vi ne more živeti brez vere — vi, vaše cerkve, vaše mesto, vaša dežela," je jadikoval glavar moderne verskoblazne čete.

Mi iz srca privoščimo tem verskim fanatikom, da bi se toliko časa drsali po kolenih, da bi si odrgnili vso kožo na kolenih. Morda slednjič uvidijo, da drsanje po kolenih ne prinese uspehov.

Krepki izrazi.

Senat države Kansas je sprejel resolucijo, v kateri se imenuje trust za meso "kupčijska roparska druhal". Predsednika Roosevelta se prosi, naj pooblasti moža z preiskavo, ki je neodvisen in neodkupljiv, da se javno dokaže, da je trust zadnjih deset let oropal živinorejce in konzumente za ogromne svote. Ista resolucija se bode predložila tudi postavodajnemu zastopu, ki jo bode najbrže jednoglasno sprejel.

Ljudstvu v Kansasu je prvo toliko vplivalo na svoje zastopnike, da so pričeli vojno zoper roparske truste. Sedaj je čas, da se ta vojna povsodi prične, ako se hoče doseči kake vspehe.

Ali mi odprto povemo, da imamo malo upanja, ker ameriško ljudstvo radovoljno redi trustovske magnate.

Ošabni kapitalisti.

Vodstvo jeklarne "Republic Iron and Steel Co." v E. Chicago je ustavilo delo. Kakih 1000 delavcev je sedaj ob delo. Vzroki? 250 delavcev, ki zaslužijo $1.50 na dan je zahtevalo zvišanje plače za 15c na dan, ker so jim uradniki tvornice naznanili, da se bode ta plača znižala, ako se bode delalo le 8 ur na dan.

Sedaj išče ta bogata družba kulije, ki bi še ceneje delali.

Zopet nesreča.

Voz z desetimi premogarji je padel 1000 čevljev globoko v Shrewburgu, W. Va. 4 premogarji so mrtvi, drugi 4 pa tako težko ranjeni, da je malo upanja, da bi okrevali.

Tako umirajo dan za dnevam delavci na bojišču industrije, kapitalisti se pa maste o zakladih, katere jim delavci pridobivajo v vedni življenski nevarnosti.

Ubogi skopuh!

Ubozega Russel Sage-a, ki je še pred letom dni izjavil, da je največje hudodelstvo, ako si človek v letu privošči en praznik, je neizprosna pljučnica položila v postelj.o

Kako to skopuha boli? Koliko je pretrpela skopuška duša v sanjah in samotnem razmišljanju na postelji? Kako kolne, ubogi Russel Sage, ki ima navado, da novozaročencem pošilja biblijo v dar, ker ga kruta bolezen sili, da ne dela, da se ne vdeležuje borznih špekulacij. Vrag vedi, kaj delajo njegovi [illegible] niki. Hudič jim naj zaupa [illegible] brez nadzorstva?

Ali najhujši udarec za vbozega skopuha je v tem, da ne bode nikdar več nadomestil časa, katerega je preživel brezdelno v postelji.

Bolj hraniti kakor je hranil do sedaj, že nemore! Pet centov bode moral tudi še v prihodnje potrošiti vsaki dan za svoje knežje kosilo. Da, da! Ubogi skopuški milijonar!

Zopet eden.

Zopet je únijski voditelj obtožen, da je izdal delavce. Sedanji državni senator države Colorado, Morgan, nekdanji predsednik lokalne premogarske unije v Lafayettu, Colo., je baje proti dobremu plačilu izdal vse sklepe tajne seje družbi "Northern Coal Company", zajedno je pa pazil, da ni prišlo do stavke.

Morgan je obdolžil polkovnika Herberta, da ga je hotel le ta podkupiti z $750, da bi glasoval za Peabody-a. Morgan je vprav ponavljal svojo obdolžitev v senatu, ko mu je zalučal vodja "Northern Coal Co." v obraz, da je izdajalec in krivoprisežnik.

Dokaze so takoj tudi predložili. Bile so pobotnice s podpisom Morgana za denar, katerega je dobival od premogokopne družbe. Neki drugi organizirani premogar je pa prisegel, da je Morgan izjavil, da bode za tistega glasoval, kdor mu bode več plačal.

Zgodovina Morgana pa zopet uči delavce, da je v prvi vrsti treba reorganizirati današnje unije, da se nikogar ne voli v odbor, če ni socialist, da se sploh vzame vso eksekutivna moč odborom, da se vsacega dobro ogleda predno se mu zaupa.

Delavci mislite sami, in ne prepuščajte drugim, da bodo mislili za vas.

SLOVENCI! JUGOSLOVANI! V CHICAGI!!!

V soboto dne 18. marca 1905 ob osmi uri zvečer vsi v "Narodni dvorano" 587 S. Centre Ave., na slavnost pariške komune.

Pri slavnosti sodelujo slovenski pevski zbor "Orel", hrvatsko pevsko društvo "Zora" in češki pevski zbor "Ferdinand La Salle."

Deklamacije, slavnostni govor in solonastopi v slovenskem jeziku.

Saljiva pošta po ameriškem sistemu. Poleg pa še mnogo druzih zanimivosti; nadalje prosta zabava.

Vstop je vsakomur prost

Odbor.

Nota. Naznanjamo vsem rojakom širom Amerike da je naš sodr. Martin Konda prevzel zastop za najboljše prekomorske, črte. Rojake došle v New York, pričakuje zaupnik na kolodvoru.

Sodr. Konda pošilja tudi denar v staro domovino po dnevnem kurzu in je zvezi z najboljšimi bankami tu in inozemstvu.

Za 100 kron avstr. veljave je plačati $20.50 in 10c za poštnino.

Podrobno naznanilo v prihodnji številki.

Vsa tozadevna vprašanja naj se pošiljajo Martin Konda 683 Loomis str., Chicago, Ill.

Razmotrivanje proletarca.

Ortodoksni žid je lahko spolnjeval zakone. Tako pravi Tolstoj v svojih spisih. On ni dvomil o tem, da so božje naredbe. Tako so mislili tudi Rimljani, ker so bili uverjeni, da jim je zakone podelila nimfa Egerija. Sploh pa vsak človek radovoljno spolnjuje zakone, dokler verjame, da je kneze, kralje in cesarje mazilil in postavil sam bog, ker vidi v teh človeških bitjih nekake namestnike božje na zemlji.

Ali takoj v začetku razširjenja krščanske vere, so ljudje pričeli počasi spoznavati, da so vsi zakoni le delo ljudi, ki so podvrženi zmotnjavam.

A vzlic ogromnemu razvoju tega naziranja, so nekateri ljudje še dandanes tako predrzni in nesramni, da se proglašajo nezmotljivim.

* * *

Pariški list "Temps" je prinesel pred meseci notico, o nekem 23letnem dekletu, ki je bilo radi detomora na zatožni klopi pred sodiščem St. Calaisu. Pri obravnavi je pa državni pravdnik Lecouffe, že potem ko je povedal, da je umor namenoma izvršila, izjavil, da ne nasprotuje majhni kazni. Svojo izjavo je podprl tako le: "Ako hočemo soditi ta slučaj, potem moramo poznati duševno razpoloženje mladega, zapuščenega dekleta, kateri prete izguba službe, beda, pomanjkanje, ki je v težavni situaciji, katero prirejajo naši družabni predsodki neporočeni materi. Dokler ne zginejo ti neumni predsodki, toliko časa bodo na svetu detomori in splavi." Državni pravdnik je na to prečital sodbo sodišča iz Chateau-Thierry, kjer je služboval znani človekoljubni sodnik Magnaud, ki je pri vtemeljevanju obsodbe dostikrat izrekel iste nazore. Vsled tega milega nastopa državnega pravdnika je bilo dekle obsojeno le v dvomesečni zapor.

Ta dogodek dokazuje, da so tudi mej državnimi pravdniki ljudje, ki imajo človeško srce in zdravo človeško pamet, ki smatrajo, da stoji zdrav razum nad trdosrčnimi, jeklenimi, človeškimi zakoni. Splošno začudenje, katerega je zopet provzročil nastop tega državnega pravdnika pa dokazuje, kako redki so državni pravdniki, ki človeško mislijo. Njih trdi poklic, zamori v njih srcih vsa človekoljubna čutila. Kot varuhi zakona smatrajo, da je njih sveta dolžnost, da tirjajo izpolnitev zakonov do pičice, da se jim ne sme nikče smiliti, da se morajo veljavni zakoni iz minolega stoletja, ki so v protislovju z humaniteto, izvajati dosledno.

* * *

"Prerokovanje" je beseda za zmoto," tako piše Robert Edward Dell v listu "The Fortnightly Review". "Ali skušnja zadnjih 30 let odobruje eno prerokovanje, da bode zgodovinopisec bodočnosti smatral razglasitev papeža nezmotljivim za prekret v zgodovini katoliške cerkve, ki oznanjuje utrditev absolutizma in začetek razpadanja cerkvenega vpliva."

Resnica je, da je dogma o nezmotljivosti papeža direktno v protislovju z zdravo človeško pametjo. Ali črni Rim se je čutil dovelj močnega, da je to največjo in absurdno neumnost vsilil svojim vernikom. Črni Rim se smatra za skalo, ob kateri se bode razbila "ladija norcev". Tako namreč nazivljejo ošabni kutarji vedo in znanost. Navidezno se dozdeva, da je dogma o nezmotljivosti papeža istotako malo škodila rimskemu klerikalizmu kakor dogma o brezmadežnim spočetju Marije. Nasprotnik papeštva, smrtni sovražnik Rimcev že vstaja, a ne v naročaju cerkve. Socializem, ki oznanjuje, da človek ne potrebuje telesnih ne duševnih trinogov, bode zdrobil moč papeštva v prazen nič, tistega papeštva, ki hoče obdržati narode širom sveta v duševni temi, da bi nekaj kutarjev, knezov, kraljev in druzih jednakih lenuhov živelo v udobnosti na troške ljudstva.

Josip Logačan.

Somišleniki naročujte in priporočujte svoje časopise.

Kralj Matjaž

Zgodovinska povest.

VII.

V letu 1556. so se sešli na Dunaju odposlanci stanov vseh notranjeavstrijskih dežel. Silili so Ferdinanda, naj odneha, a opravili niso skoro nič. Pač pa je padel oduševljeni in požrtvovalni pospeševatelj reformacije dež. glavar štajerski baron Ungnad, katerega je bil ljubljanski škof tako očrnil na dvoru, da se je moral odpovedati vsem svojim dostojanstvom. Ko je Ungnad odšel v Urach, je bilo že vse plemstvo na Kranjskem, na Štajerskem in na Koroškem vdano reformaciji.

Ferdinandu I. je sledil njegov sin Karol. Novi vladar je bil malo nadarjen mož, ki se je dal slepo voditi po svoji fanatični ženi Mariji Bavarski. Eno leto potem, ko je nadvojvoda Karol prevzel vlado notranjim avstrijskih dežel, so prišli prvi jezuvitje v Gradec in takoj dobili na dvoru največji vpliv. Desna roka nadvojvode je bil prekanjeni slepar Kobencelj, ki je bil najprej ponižen pisar, potem, pa postal podkancelar, prezident nadvojvodove vlade in baron. Nadvojvoda mu je tudi podaril graščino Prosek na Kranjskem ter mu dovolil, da se po njej imenuje.

Nasprotje med nadvojvodo in med deželnimi stanovi se je pojavilo koj pri prvi priliki. Nadvojvoda je zahteval denarja za vojno s Turki, dež. stanovi pa ga niso hoteli dati, ako nadvojvoda ne dovoli, da sme vsak živeti v verskem oziru po avgsburški konfesiji.

Meseca novembra 1560. se je začel nov boj za svobodno izvrševanje in razširjanje evangeljske konfesije. Nadvojvoda je skrajno nujno potreboval sredstev za vojno s Turki. Odposlanci notranjeavstrijskih deželnih stanov so Erazma pl. Windischgraetza pooblastili, naj sporoči nadvojvodi, da ne dobi niti vinarja, ako ne izda zagotovila, da se sme avgsburška konfesija svobodno oznanjati in da se smejo verniki kot samostojna cerkvena združitev organizirati. Nadvojvoda, ki so ga hujskali njegova žena, jezuvitje in Kobencelj, pa je ostal trdoglav. Dovolil je pač plemenitašem v verskem oziru nekaj malega svobode, mestom in trgom pa prav nobene.

Dolgoletni boji za ravnopravnost v verskem oziru, za svobodno izvrševanje in oznanjanje evangeljskih naukov in za svobodno organizacijo evangeljske cerkve so bili torej brez uspeha. Rimska cerkev je bila edina organizovana in zakonito priznana verska združitev in je uživala vse prejšnje predpravice in svobočine, samo resnično in dejanjsko udanih vernikov je imela čedalje manj, zakaj vzlic vsem nadvojvodovim prepovedim, vzlic vsemu preganjanju cerkvenih in posvetnih oblastnij je evangeljska resnica zmagovito prodirala po Kranjskem.

Tako je Anton Magajna na grajskem, vrtu v Polhovem gradcu zbrani družbi pojasnil verski položaj na Kranjskem kakršen je bil jeseni leta 1570. In ko je končal svoje pripovedovanje, je vprašal Erazma:

— In kaj sedaj?

— Neustrašno naprej — s sv. pismom v roki! je odgovoril Erazem. Ne cesar in ne nadvojvoda me ne moreta prisiliti, da bi veroval kaj drugega, nego me uči božje sporočilo. Samo kdor se ravna po sv. pismu, ima pravo vero in postane prost svojih grehov in pravičen ter svet pred Bogom. Sv. pismo obsega popolnoma vse, kar je treba za Bogu dopadljivo življenje in za večno zveličanje, sv. pismo obsega vso božjo resnico in pravo službo božjo. Rimski duhovniki so se predrznili, popačiti božjo resnico, čeprav ni in ne more biti nobenemu človeku dovoljeno, da bi božjim naukom in ukazom kaj dostavil ali kaj odvzel ali jih premenil. Bog sam je na Mozesova usta ukazal: Vse, karkoli Vam jaz zapovedujem, hranite in storite; ničesar ne smete k temu pridati, ničesar odvzeti. Tudi Salomon je pisal: Ničesar ne pritakni k Njegovim besedam, da te ne bo kaznoval in da ne boš spoznan lažnjivcem. In sv. Janez končuje svoje razodenje in tako tudi vse sv. pismo z besedami: "Pričam vsakomur, kdor sliši besede prorokovanja te knjige: Če temu kdo kaj pridene, njega zadene Bog s šibami, zapisanimi v tej knjigi. In če kdo odvzame od besed te knjige, odvzame mu Bog del njegov od knjige življenja. "Zato nimajo nad sv. pismom nobene veljave, ne stare navade, ne cesarski ukazi, ne papeževe odredbe, ne sklepi koncilov, kajti božja beseda sama mora biti "sreča naši nogi in luč na našem potu". Kristus je očitno rekel: "Zastonj služijo meni, ker uče tak nauk, kateri ni nič drugega, kakor človeška zapoved." In istotako je rekel: "Ne bo prišel vsak, kdor mi pravi gospod! gospod! v nebeško kraljestvo; temveč kdor izpolnjuje voljo očeta mojega, ki je v nebesih." Sv. pismo bodi naš meč, sv. pismo naš ščit; mi ne zahtevamo drugega, kakor da se odpravijo vse izmišljotine in človeške naprave, s katerimi so grešni ljudje popačili božje nauke in zapovedi — in zato se nimamo ničesar bati."

In vsi so pritrdili mlademu možu, ki se je s tako vnemo zavzemal za evangeljsko stvar in ki je veselja žarel, videvši v očeh sodnikove Anke, da je z vso dušo in z vsem srcem na njegovi strani. Gospa Angela pa je naslonila glavo od dlan svoje roke in skušala prikriti rahli ironični usmev, ki je ležal na njenih ustnih ter razodeval, da ima o namemu in smotru človeškega življenja vse drugačne pojme.

VIII.

Vrhnika je imela praznično lice. Hiše so bile okrašene z zelenjem in z jesenskimi cvetlicami, na vseh koncih in krajih so bili postavljeni mlaji, na oknih so bile razobešene preproge in slovesno so zvonili vsi zvonovi, ko je šla po trgu dolga procesija, spremljajoča ljubljanskega škofa v župno cerkev. Novi ljubljanski škof, Konrad Glušič, ki je bil pred leti župnik na Vrhniki, je prišel ta dan obiskat svoje nekdanje župljane in njemu je veljal slovesni sprejem.

Ljudje so prihiteli od vseh strani na Vrhniko, da vidijo škofa in gospod Simon Kozina, ki se je bil na Vrhniki popolnoma udomačil in užival velik ugled, ker je vsako reč plačal s pristnimi beneškimi cekini, je imel ta dan obilo prilike občudovati to, kar ga je najbolj zanimalo, namreč žensko lepoto. Simon Kozina je rad zatrjeval: Ženske so zame luč, voda in zrak življenja in se je tudi po tem ravnal, samo na dan škofovega prihoda se za navzočne krasotice ni čisto nič zmenil.

— Kaj ste pa dnes tako čemerni, gospod Kozina, ga je vprašal njegov prijatelj debeli Kričaj, ki ni zamudil nobene prilike, kadar je bilo videti kaj ženskih nogavic.

— Kaj bi ne bil čemeren, je menil Kozina. Kadar vidim kako procesijo, sem vedno slabe volje, kajti procesija je bila vzrok, da so me moje hlače spravile ob krasno prihodnjost.

— Tega pa ne razumem, je rekel Kričaj. Procesija, hlače, prihodnjost? Prav res, da Vas ne razumem.

Kričaj je bil skrajno radoveden mož. Prijel se je gumbov na Kozinovi suknji in začel svojega prijatelja siliti, naj mu stvar pojasni. Kozini se je sicer vidno mudilo, kajti oziral se je neprestano po ljudeh, kakor bi koga iskal, ali Kričaju ni mogel uteči.

— Torej, če že hočete, naj bo, je končno rekel Kozina. Poslušajte! Ko sem bil še v Ljubljani kot pisar in desna roka pri dež. vicedomu, sem se spozabil in se bratil s protestanti. Danes to obžalujem. A tedaj sem mislil, če je deželni glavar baron Auersperg protestant, zakaj bi ne bil jaz. In ko je šla procesija mimo mojega stanovanja, sem jaz privezal strgane hlače na dolgo palico in s to zastavo pozdravljal ranjkega škofa Seebacha. In glejte, zaradi teh hlač sem bil odpuščen iz službe in sem si pokvaril sijajno prihodnjost. Tako, zdaj veste vse, prosim pa, da ostane to med nama.

Kozina je šel, še predno je Kričaj mogel kaj odgovoriti. Kričaj je bil silno presenečen, kajti da je bil Kozina, bratranec vrhniškega župnika in vsakdanji gost bistriškega samostana kdaj pristaš protestantov in celo zasramoval katoliško procesijo, tega mož doslej ni vedel in si je zato belil glavo, kaj je prouzročilo, da se je Kozina tako temeljito spreobrnil. Toda danes ni bil dan za taka premišljevanja, vse je drvelo v cerkev, poslušat škofovo propoved in tudi Kričaj se je pridružil množici. A kjer je naletel na kakega znanca, vsakemu je hotel povedati čudno zgodbo Simona Kozine.

Tudi gospa Regina, pri kateri so se bili nastanili sodnikovi iz Polhovega gradca, je šla s svojimi gosti v cerkev in v hiši je ostal samo Erazem plem. Obričan, ki je bil prišel pač gledat slovesni sprejem, a se ni upal med ljudi, ker so prišli na Vrhniko tudi menihi iz Bistre.

Sam je sedel na vrtu v zarasli lopi, misli njegove pa so mirno begale zdaj v Bistro, zdaj v Polhov gradec, zdaj v gradič pri Brezovici, kjer se je bil rodil kot unuk kranjskega vojnega svetnika pl. Obričana, zdaj na Lesno brdo pri Horjulu kjer so stale razvaline nekdanjega gradu Andreja Baumkirchnerja. Spominjal se je svojega starega očeta, ki se je tedaj, ko je Soliman oblegal Dunaj, s Thurnom in Katzianerjem, z Lambergom, Abfaltrenom in Auerspergom pridobil nesmrtnost in češčen in odlikovan za svojo hrabrost in zvestobo do svoje smrti mirno živel. Potem pa se je spominjal deda svoje matere, nekdaj tako mogočnega Andreja Baumkirchnerja, graščaka na Lesnem brdu, ki je zaradi svoje silovitosti in nestalnosti storil tako žalosten konec. Ko so se velikaši s celjskim grofom Urhom spuntali ter oblegali Dunajsko novo mesto, je Andrej Baumkirchner cesarju rešil svobodo in obvaroval oblegano mesto.

A ko svojega pošteno zasluženega in slovesno obljubljenega plačila ni in ni mogel dobiti, je preskočil v tabor cesarejvih nasprotnikov, se združil s Stubenbergi in z drugimi velikaši in vzel cesarju več gradov, da dobi svoje plačilo. A cesar ga je na zvijačen način dobil v roke in ga dal v Gradcu l. 1471. obglaviti, njegovi graščini na Lesnem brdu in v Vipavi pa podreti.

Take misli so se podile Erazmu po glavi, mu razgrevale kri in razburjale njegovo dušo. Obšla ga je slutnja, da je tudi on na istem potu, na katerem je Andreja Baumkirchnerja dohitela nesreča, saj je tudi on v očitnem uporu proti postavnemu svojemu vladarju in proti postavni cerkvi, a ni ga bilo strah. V njegovih očeh je zažarel ogenj neupogljive energije, in zavest, da se v njegovih žilah pretaka Baumkirchnerjeva kri, je na njegov obraz izvabila izraz ponosa.

Grozeče je dvignil pest, a roka mu je hipoma upadla, kajti pri vhodu v lopo je zagledal temne tajinstvene oči gospe Angele. Poznal je moč, ki jo je imela ta ženska nad njim. Ogibal se je gospe Angele, kjer je mogel, bežal pred njo na polje in v gozd, a kadar je bil ž njo v družbi, tedaj je zahrepenel po njej, da se je komaj premagoval. Sovražil je greh in vendar po njem koprnel in gospa Angela se mu je zdela uteleseni greh.

Tiho je stopila v lopo. Samo njene oči so ga pozdravile, a ta pogled je razvnel vse grešne njegove nagibe, da bi bil skoraj stegnil roke proti njej in jo pritisnil na srce. Gospa Angela je smehljaje sedla na klop poleg Erazma. Samo valovanje njenih prsi je pričalo, da je tudi ona razburjena.

— Utekla sem iz cerkve, je začela pripovedovati s pritajenim glasom in prijela Erazma za roko. Ni mi bilo več obstanka tam. Škofova propoved je neslana, moja duša je želela po Vas, gospod Erazem.

— Ali, gospa — — samo jecljaje je mogel Erazem izgovoriti te besede.

— Po Vas sem hrepenela. Erazem, je nadaljevala gospa Angela, kaj morem zato? Kdo je izmeril globine ljubezni, kdo je razkril njene zadnje tajnosti?

Naslonila je svojo glavo na njegovo ramo in mu šepetala na uho:

— Jaz Vas ljubim, Erazem, jaz Vas ljubim.

Sedel je poleg nje in se držal, kakor sv. Anton, ko se mu je bližala izkušnjava. Skušal se je premagati ali že so ga objele njene roke in njeni vroči poljubi so ga vpijanili tako, da je kakor brez lastne volje obležal na njenih rokah. Stisnila se je k njemu in se težko sopeč, z gorečimi ustnami in očmi ovila njegovega života kakor kača. Vse njeno bitje je kričalo po njegovi ljubezni, kakor kriči žejna žival po vodi; kakor da gori v njej ogenj, ki ga more le on pogasiti — —

Ljudje so že začeli zapuščati cerkev, ko sta Erazem in gospa Regina odšla iz lope. Erazem je bled in upadel, kakor da je storil hudodelstvo, za katero ni odpuščanja, gospa Regina pa je vsa žarela samega veselja, da je vendarle zmagala in si pridobila ljubezen lepega mladeniča. Ne da bi kaj govorila sta šla v hišo. Gospa Angela se je naslonila na okno in gledala ljudi, ki so prihajali iz cerkve, Erazem pa je sedel v kot in se zatopil v svoje misli ter se boril z morečim kesom, ki ga je bil prevzel.

Po prijazni poti, ki vodi z Vrhnike na Bistro, je bilo popoldne tistega dne vse živo. Vedelo se je, da se pelje škof po obedu in po izvršeni vizitaciji v samostan in vse je hitelo tja, pričakuje, da sprejmejo bogati menihi novega škofa s posebno slovesnostjo. Tudi sodnik Završan je povabil svoje goste, naj gredo gledat sprejem in njegovi družbi se je priklopilo toliko drugih ljudi, da je bila podobna celi karavani.

Gospa Regina je šla s sodnikovo Anko naprej. Bili sta veseli in zgovorni, a sta se zaman ozirali, kdaj se jima pridruži Erazem.

— Slušaj deklece, je dražila gospa Regina svojo mlado prijateljico, varuj se moških, Erazem ima globoke in nevarne oči!

— Nevarne, praviš? Te si moram natančno pogledati, se je smejala Anka.

— Ne glej prevečkrat in predolgo vanje, se je šalila Regina. Smeje sta se zopet obe obrnile nazaj, njiju oči so vabile Erazma, naj pride k njima, ali mladi mož ni hotel razumeti tega vabljenja in se ni premaknil od sodnika Strniše, ki mu je obširno pripovedoval, da je škof prišel na Vrhniko v namen, da organizira boj proti reformacijskemu gibanju. Da ga Erazem niti poslušal ni, tega dobri mož ni vedel.

A še dvoje drugih oči je neprestano iskalo Erazma. Angela je imela celo vrsto spremljevalcev a sicer toli živahna in zgovorna gospa je bila sedaj molčeča in je nervozno grizla svoji ustni. Jezila se je, da se je je Erazem tako trdovratno ogibal. Ves čas se je veselila, da bo imela najlepšega spremljevalca, a sedaj ni Erazem imel zanjo nobenega pogleda.

Tolsti Kričaj je bil najglasnejši med vsemi spremljevalci gospe Angele in ji je vpričo vse družbe neprenehoma v vseh varijacijah razkrival svojo ljubezen, ne da bi učakal odgovora.

(Dalje prihodnjič.)

V Conemaugh, Pa. in okolici je pooblaščen pobirati naročnino za "Gl. Svobode" g. John Pajk. Mi ga toplo priporočamo vsem cenjenim rojakom.

Nad 30 let
se je obnašal
Dr. RICHTERJEV
SVETOVNI, PRENOVLJENI
"SIDRO"
Pain Expeller
kot najboljši lek zoper
REUMATIZEM,
POKÓSTNICO,
PODAGRO itd.
in razne reumatične
neprilike.
SAMO: 25ct. in 50ct. v vseh lekarnah
ali pri
F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl Street,
New York.

Znamenja socializma.

Iz stare domovine.

Isti izmej Slovencev, ki so potovali v Ameriko in s paznim očesom gledali okolo, videli so velikansk razloček mej delom, življenjem na kmetiji, v malih trgovih in večjih mestih v domovini in življenjem v deželah, skozi katere so se vozili po železnici in celo, ko so dospeli v Ameriko, mej domovino in Ameriko. Slovencem, ki so dalj časa delali v ameriških fabrikah, gledali življenje velikih amer. mest ni treba dosti povedati o tem, kako velikansko je gospodarstvo teh tujih krajev proti istemu domačih krajev. Isti bodo kmalo razumeli, če se pove, da je taj razloček povzročil napredek naravoslovnih ved ter žnjim združen razvoj tehnike. Videli bodemo stroj v sredi zdajšnjega gospodarstva in tudi videli, kaj dela stroj, fabrika iz njenega in druzega delavstva. Videli bodo, da zdajšnji delavec ni trdno zvezan s poljem, obrtom, rokodelstvom, videli bodo, da ni nič stalnega v zdajšnjem velikem gospodarstvu razvitejšega sveta. Tam v veliki Ameriki vidijo naši ljudje, da je delavec fabrik podvržen vsem spremembam velikega trga, da v delu, katerega opravlja kot delavec zasebnega podjetnika, nema stalnga bivališča. Vsaki dan ima skrbeti sproti za kruh in vsaki dan ga postavlja v nova razmerja. Gospodarstvo fabrike je podvrženo vedno spremembam; vsaka nova iznajdba spremeni razmerje mej podjetniki in delavci, vsaka sprememba na svetovnem trgu to stori. In kapitalistično gospodarstvo kaže povsod velika nasprotja, ki stresavajo to gospodarstvo. "Delo je v fabriki strogo urejeno, nered pa je v družbnem življenju izvan fabrike, mesta so preobljudena, zvunaj na deželi pa manjka delavcev; izobilje produktivnih moči in proizvajalcev, mogočnost, da se razvije človek popolnoma ni vendar hromota istega; bogastvo v sredstvih življenja in beda delavskih slojev. Tehnika se hoče pokazati, ista hoče postaviti v proizvajalni proces svoje stroje. Stroj se ne postavi, ako storijo revni, lačni delavci cenejše delo. Z naravno silo se mora tako nasprotje razviti mej razvojem industrije in kapitalističnim proizvajanjem, da isto slednjič razdere to kapitalistično proizvajanje. V komunistični družbi imela bode mašina ves drugi delokrog, kakor v sedanji družbi." Karl Marx tako. Delavec zdajšnje fabrike nima domovine, kjer bi se za delj časa mogel mirno naseliti. To vse pa stvarja mej fabričnimi delavci iste življenske, delavske pogoje, to jim daje isto teženje, to jim pa daje tudi močni čut k združenju. V fabriki vidi delavec, da *združno* delo, bogastva svetu spravlja na dan, katero pa njemu ne daje več koristi, kakor po večjem ubogo življenje. To delavcu ustvarja čut, da se mora gospodarstvo spremeniti tako, da nehajo meje, ki jih je ustvarila zasebna lastina mej ljudmi. Beda uči moliti in ta čut postaja v milijonih delavcev tako močan, da prešinja vsa njih teženja.

To vse je stroj provzročil. Pa on provzročuje tudi še drugo. Vzemimo konsumna družtva, ki po omikanejšem svetu že precej tega dela storijo, kar je prej trgovec storil in ki ljudi navajajo na zadružno življenje, ki meje mej stanovi razdirajo, ki vadijo v kolektivističnem delu, uživanju. Ali vzemimo velikanske delavske zadruge (trades unions) angležkega in velike delavske strokovne in druge združitve amerik. sveta, ki podjetništvo silijo do pripoznava delavca kot človeka, ki pa tudi vadijo delavce v vsem delu, ki ga ima podjetnik, ali njegov poslovodja. Ta društva so že danes tako organizovana, da gospodarski proces dotičnih strok že danes kolektivistično voditi zamorejo ter po svojih vodjih vse storiti, kar najinteligentniši podjetnik premore. Te zadruge jemljejo danes že v teh deželah v zvezi s konsumnimi društvi produkcijo in vodstvo konsuma v svoje roke. Poglejmo na drugi strani one velikanske zveze podjetnikov v kartelih trustih, s katerimi hočejo podjetniki cene blaga po odstranitvi mejsebojne konkurence konsumentom diktirati, kaj so druzega nego znamenja, da naše gospodarstvo v zadružno življenje vodi! Vzemimo one velikanske bazare velikih mest, v katerih se vse dobi, kar človek potrebuje; vzemimo velikansko razpreženje železnic, parobrodstva, telegrafa, telefona. V velikih kuhinjah kuha se za tisoče, velika skladišča obleke oblečejo lahko v enem dnevu tisoče. V obleki je že vse jednako. In tehniki dopolnujejo od dne do dne stroje, tako da že v nekaterih strokah človek nima druzega opraviti, kakor stroj pognati ter ga ustaviti.

Ad memoriam.

Pere Lachaise! Pokopališče, kjer počivajo pod krasnimi spominki iz marmorja modrokrvniki, izkoriščevalci najrazličnejših vrst in njih priležnice, kakšne spomine obujaš v človeku?

Da, možje, ki so dali svoje srčno kri za ljudske pravice, ministri, državniki v talarju, fraku ali uniformi, vsi spé na tem prostranem pokopališču večno spanje.

Na teh prokletih grobovih so zadnjikrat sprožili bojevniki za komuno svoje puške. Na teh grobovih so se zadnji komunisti borili kakor levi s premočjo.

Tu so izdihnili junaki, ki so se borili za splošne ljudske pravice, za svobodo vsega človeštva.

Kroglje so vdarjale ob spomenike iz marmorja, vrste bojevnikov so se pa krčile bolj in bolj. Slednjič je pošlo hrabrim bojevnikom strelivo. Združili so se v čvrstvo falango in bitka, grozna bitka je pričela svoj krvavi ples znova.

Junaki so padli. Buržoazijska družba je bila zopet na varnem, sužnji so bili zopet ukovani v težke verige. Pristaši in zagovorniki trona, altarja in denarne vreče so se topili v nepopisnem veselju, ker so mislili, da je misel svobodna uničena za vedno.

Mesto, da bi komunisti pričeli z ofenzivo, omejili so se le na obrambo. Mesto da bi v fortah odbijali naskoke na Pariz, branili so se v slabih utrdbah.

Vladne čete so udrle v Pariz. Pričela se je grozna pouličnа bitka. Ljudstvo, ki ni bilo oblečeno v svetle, bliščeče in pisane uniforme branilo je junaško vsako ped zemlje pred vladnimi četami.

Osem dni je branilo ljudstvo Pariz pred biriči v službi reakcije. Za vsako ulico, za vsaki kamen, za vsako barikado divjal je ljuti boj.

Končno so se morali umakniti na pokopališče Pere Lachaise, kjer so s klicem: 'vive la Commune!' umrli, ubiti po krogljah iz mitrelez.

34 let je minolo A danes stoje proletarci zopet združeni napram svojemu zakletemu sovražniku — kapitalizmu nasproti.

Misli, nazori, ki so bili dne 18. marca 1871 lastnina proletarcev v Parizu, so danes razširjeni po vsem širnem svetu. In smelo lahko trdimo, da je to provzročila buržoazija sama s krvolitjem, s klanjem proletarcev.

Kakor so dogodki z dne 18. marca obudili splošno odobrenje mej proletarci, tako je občno klanje, katerega je kasneje priredila buržoazija po svojih hlapcih v mesecu maju, obudilo splošno ogorčenje mej proletarci vseh narodov.

In če nam kdo pravi: Komuna je mrtva!, temu odgovarjamo: Živela komuna, živel mednarodni socializem, doli z gnilo, korumpirano človeško družbo.

Josip Logačan.

Listu v podporo.

Anton Zorko.....$0.25

Pobirati naročnino za "Glas Svobode" so pooblaščeni:

D. Badovinatz, La Salle, Ill.
Paul Shaltz, Calumet, Mich.
Frank Vevar, Lorain, Ohio.
Jocob Hočevar, Cleveland, O.
F. M. Shlander, Pittsburg, Pa.
Jos. Matko, Claridge, Pa.
Nick Starasinič. Pueblo, Colo.
Frank Bizjak, Leadville, Colo.
Jakob Tisol, So. Chicago.
Frank Budna, Milwaukee, Wis.
Jos. Faletič, Indianapolis, Ind.
Anton Križe, Oat Hill, Calif.
Frank Levec, Yale, Kans.
Ignac Žlembergar, Steel,. O. in okolico.

PRODAJALCI KOLEDARJA:

Frank Dermota, Federal, Pa.
Jos. Matko, Claridge, Pa.
Frank Vevar. Lorain, Ohio.
Max Malich 183 N. Pa. Ave., Denver, Colo.
Nick Starasinich, 604 S. Santa Fe, Pueblo, Colo.
Jos. Falletich, 725 Warman Str. Indianapolis, Ind.
Anton Starič, 223 N. 8th Str. Sheboygan, Wis.
Frank Levec, Yale, Kans.
Anton Golobar Ladysmith, B. C.
John Thome, Leckrone, Pa.
Math Petschnik, Taylor, Wash.

Rojaki, v Crested Butte, Colo. pozor!

Vse rojake v Crested Butte in okolici opozarjamo, da lahko izroče naročnino za "Glas Svobode" za leto 1905 g. Marku Sodia-tu, ki prodaja tudi naš Koledar.

Upravništvo "Glas Svobode".

Še nekaj koledarjev ima upravništvo

"GLAS SVOBODE"

naprodaj. Cena koledarju je 25c.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri NAS

Ličen in trpežen štedilnik, katerega predočuje slika, lako kupite za **$ 16.** Kurite lahko z mehkim ali trdim premogom. Prihranite si tudi denar, ako kupite svetilnice, preproge in drugo pohištvo **pri nas.**

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

Podpisani naznanjam

SLOVENCEM in HRVATOM,

da sem otvoril na voglu 18 Pl. in Loomis St. novourejeni

Saloon.

Poleg tega imam prostorne dvorane za obdrževanje sej in zabav. oglasite se pri meni in pokažem Vam prostore.

S spoštovanjem

JOSEPH POLACEK,

683 Loomis, cor. 18 Pl. Chicago, Ill.

OPEKLINE IN OPARNINE

V vsaki hiši se lahko pripeti kaka nezgoda: otroku se lahko užge obleka ali pa se prebrne kotel vrele vode in nastanejo hude posledice. V takm slučaju je treba mahoma in nemudoma nekaj storiti. Življenje bolnika morda odvisi na tem, kar storite zanj v prvih trenutkih potem ko se je pripetila nezgoda. SEVEROVO OLJE SV. GOHARDA je neprecenljivo za opekline in oparnine. Ako ga denete na kos mehke flanele ter položite na bolečino, tedaj izvleče to olje ono zajedajočo bol ter da naravi priliko izlečiti celo rano.

SEVEROVO OLJE SV. GOTHARDA

ozdravi izpahnjenja, praske, rane, ureze, neuralgijo, mehurnate boli, trganje v križu in revmatične obteži. Cena 50 centov.

Ozdravil nevaren tur.

"Ni še dolgo, ko se mi je pojavil nevaren tur na žilah ravno pod kolenom ter postajal od dne do dne hujši tako, da nazadnje še hoditi nisem mogel. Zdravnik se je izjavil, da bo treba tur izrezati, ker je bila bolečina že devet let stara, toda sklenil sem slednjič poskusiti Vaše olje sv. Gotharda. Vsega skupaj sem porabil 12 steklenic ter sedaj opet tako lahko hodim, kot kak mladenič. To je božja resnica in nikaka pretveza. Vsled tega Vam želim dolgo življenje, da bi mogli trpečemu človeštvu še dolgo vrsto let pomagati. Vaš

FRANK GOTSTAIN, Algoma, Wis."

Vsako otroško bo ezen, kot škrlatico, ošpice i. dr. vam bo mogoče zelo olajšati in ublažati, ako rabite **Severov balzam življenja,** ki bo dajal otrokom veliko več življenske moči.

Vnetje sapnika

ali cevij, po katerih prehaja sapa ali zrak v pljuča, je vselej posledica prehlajenja. Ako se zanemari, postane lahko dolgotrajno in se morda še lahko razvije v jetiko. Uživajte redno

Severov balzam za pljuča

ter prilagajte tudi

Severov lečilni obliž

(flašter), da se odpravi bolečina. Na tak način se izlečijo najbolj zastarele obteži.

Slani tok

je neka vrsta lišajev (eczema) ali krvne bolezni, ki jako boli in peče. Povzročen je vsled slabe in nečiste krvi. Da bo ozdravljenje trajno, vam je treba najprvo odstraniti vzrok te bolezni z rabo

Severovega kričistilca

Ta lek očisti kri, izžene strup bolezni in napravi kri močno in rdečo. Cena $1.00.

Ako Vam jetra dobro ne delujejo, ali trpite vsled žolčnatosti, hudega glavobola i. dr., rabite **Severov lek na jetra in ledvice.** Cena 75c. in $1.25. **Severova zdravila naprodaj v vseh lekarnah**

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co
683 Loomis St. Chicago, Ill.

Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as Second Class Matter.

Subscription $1.50 per year.

Advertisements on agreement.,

"Glas Svobode" izide vsaki petek in velja za AMERIKO:
za celo leto $1.50
za pol leta 75c
ZA EVROPO:
za celo leto .....kron 10
za pol leta .....kron 5

Prvi svobodomiselni list za slovenski narod v Ameriki.

Naslov za dopise in pošiljatve je sledeči:

'Glas Svobode'
683 LOOMIS ST. CHICAGO, ILL.

Dopisi.

Blagorodna obitelj.

Težko je določiti, je li car Nikolaj II. dobrodušen človek, ali je pa spreten igralec, ki zakriva svojo krvniško naravo. Iz njegovih slik je razvidno, da ni tiran, da je k večjem lahkoživec.

Ali batjuška je potomec iz rodu Romanovov, kojega preteklost dokazuje, da je rod pravih hudodelcev. Le prevečkrat je v ti rodovini sin umoril očeta, oče sina, carinja carja, car carinjo, in tudi otrok v maternem telesu si ni bil svest čestokrat svojega življenja.

Peter I., takozvani veliki je na smrt obsojenim sam sekal glave. Tudi z nagajko je rad pretepal svoje podložnike. Saj je pretepal svojo prvo ženo. Sina Aleksija je dal po svojih kreaturah obsoditi na smrt radi neke dozdevne zarote. Kako se je ta obsodba zvršila se ne ve. Znano je le toliko, da je Aleksij še isti dan po obsodbi umrl, da se je njegov oče dejanski udeležil eksekucije. Po oficijelnem ruskem poročilu je Aleksij seve umrl naravne smrti, pred smrtjo se je pa še sprijaznil s svojim očetom.

Druga poročila se glase nasprotno. Nekateri poročajo, da so princa zadavili, zopet drugi pa pravijo, da je na povelje očeta neki general s sekiro odsekal princu glavo v navzočnosti očeta. Tretji pa trdijo, da je car sam odsekal glavo svojemu sinu. Najverojetneje je, da so Aleksija bičali do smrti in da je "skrbni" oče sam pošteno udrihal po njemu, dokler ga ni tako nesrečno zadel, da se je liki mrtev zgrudil na tla. Usmiljeni oče je pa izrekel: "Hudič ga še dolgo ne bo vzel!"

Iz drugega zakona Petra I., katerega je sklenil z neko vojaško vlačugo, kasnejšo carinjo Katarino I., se je porodila najbolj vlačugarska in prosta ženska, kar jih pozna zgodovina. To je bila carinja Elizabeta, ki je postala navadna pijanka, ki se je v svojih sobah zabavala z grenadirji, ki so morali na povelje vdeleževati se teh orgij.

Tudi Katarina II., soproga stričnika carinje Elizabete, se lahko prišteva k rodu Romanovov. Kako je dala zadaviti svojega soproga, vbozega Petra III., je občno znano. Ko ji je strahopetni in najeti morilec Aleksij Orlov sporočil o dovršenem umoru, je imela okoli sebe zbranih mnogo denegerirancev, katerim je pripovedovala "pikantne", svinjarske povesti, v čimer je bila pravi mojster.

Orlov je pozval carinjo na stran in ji povedal, da je točno izvršil nalog. Carinja je pa vskliknila: "Vprav sedaj je moral umreti, kaj bodo neki rekli ljudje!"

Carinja je naznanila smrt — umor svojemu ministru Paninu, potem se je pa vrnila v družbo in nadaljevala svojo svinjsko povest. Drugi dan so svečano proglasili ruskemu narodu, da je car umrl naravne smrti. Posebej je pa izdala manifest na narod, ki je bil istotako lažnjiv, kako so sedaj lažnjivi manifesti carja Nikolaja II.

V manifestu se je glasilo, da je car za koliko v črevih po božji volji umrl. To koliko pa v resnici ni nihče drugi provzročil kakor otrovan burgundec. Ker je bil pa otrov preslab, je knez Borjatinski ovil carju brisačo okoli vratu, narednik Engelhardt je pa krepko zadrgnil.

V spolskem oziru je bila Katarina II. na najnižji stopinji. Živela je kakor Ljudevit 14. in Ljudevit 15. na Francozkem, seve po ženskem načinu. Ljubček carinje je imel najvišjo državno službo. Dvorni zdravnik Rogerson in dvorna sobarica Pratosov sta morala izpraševati in učiti kandidate za ta posel. Ako je bil izpit povoljen, potem je drugi dan carinja pripeljala pod pazduho novega ljubčka v dvorano, in dvorjani so vedeli pri čem da so. Kakor je Markiza Pompadour vodila sama Ljudevitu 14. dekleta v naročaj, za katere je vedela, da ji ne morejo škoditi, istotako je Potemkim, ljubljenec Katarine II., dovajal nji mlade može, katerih se mu ni bilo treba bati.

Svojega sina Pavla je sovražila smrtno. Škodovala mu je, kjer mu je le mogla.

Leta 1796 je Pavel po smrti svoje matere Katarine II. zasedel ruski prestol. Ali le malo časa je vžival to veselje. V noči dn 23. do 24. marca 1801 so ga zadavili — ne z brisačo — ampak z častniško šerpo. Njegov sin, kasneje Nikolaj I., ki si je domišljeval, da je Evropo rešil Napoleona, se je tudi vdeležil tega umora s tem, da je privolil, da se njegovega očeta odstavili. Da pri odstavljenju po ruskem na činu, lahko car izgubi svoje življenje, je bilo Nikolaju znano. Radi tega lahko trdimo, da je sin provzročil smrt očeta, saj je kasneje odlikoval generala Bennigsena, morilca svojega očeta.

S tem končamo o dogodkih iz življenja o rodu Romanovov. Koliko hudodelstev so Romanovi zvršili nad ruskim narodom, se ne da popisati. Nijedna druga evropejska knežja obitelj nima tako krvavih rok, kakor rodovina Romanovov. In radovedni smo, kdo nam bode ugovarjal, da ni Nikolaj II. potomec slavnega hudodelniškega rodu??

Omega.

Prijateljsko pismo.

Cleveland, O., 4. marca.

Dragi Frane!

Tem potom Te obveščam, da mi Tvoj dnevnik redno prihaja, kakor se spodobi. Nad poštno upravo se hvala bogu do danes nemorem pritožiti. Ali nekaj druzega je, kar me je napotilo, da Ti pišem nekaj vrstic. Poleg Tvojega c. dnevnika, ki je pisan sicer v prav slovansko-tatarskem duhu čitam tudi angleške, nemške, francoske, španske, italijanske in ruske časnike, ki so tudi dnevniki. Eni pridejo celo vsako uro na svitlo. Zato Te pa prosim, da mi to ne jemlješ v zlo, ker stem še nikakor ni rečeno, ako čitam vse te liste, da hočem Tvoj c. dnevnik podcenjevati. — Ne! Jaz hočem stem le reči, da mnogo čitam. Ker me pa poznaš, da sem precej oprezen, kadar čitam vse te liste, mi tudi tu ne boš jemal male radovednosti za zlo, če Te prašam, kakšne ljudi imaš v uradu, da Ti prestavljajo depeše, ki prihajajo iz mandžurskega bojišča. Pa to nesmeš tolmačiti napačno; jaz se namreč ne mešam v vojsko, ker se sploh med sovražne kroglje, ki so vse enake — ne mešam rad — boječ se — saj več, za kožo. Na tem mestu se tudi Ti bržkotne z menoj strinjaš. Tebi, kot dnevnikarju v New Yorku, je v enem oziru precej laglje pri srcu; kajti Ti lahko— in kot pristen Tartar tudi moraš!— pobiješ marsikak tisoč Rmencev. To sem že mnogokrat zapazil v Tvojem dnevniku. Ali navse zadnje, ko stvar drugače izpade na bojišču, je treba tako s težkim srcem zopet zapisati ravno nasprotna poročila — prvim. Vidiš, to je pa hudo; pa ne samo hudo za Te, ampak hudo za tisoče Tvojih bralcev: in nemorem Ti prav razkriti moje srčne bolesti kadar sem po Tvojih poročilih, da so ruski vojaki vedno zmagoslavni, jap. pa vedno poraženi, povzel pozneje, da se je zgodilo prav nasprotno. Jaz sicer priznam, da imaš v ured. najbolje Ruse, a bojim se, da niso potem, ko so zapustili Zagreb in odšli od "leblajtarjev" v Ameriko, vzeli nobene ruske slovnice več v roke, niti zasledovali nobene ruske literature. Tako sem prav pred kratkem naletel na velikanska odkritja, o znanju ruskega jezika pri Tvojem uredniku. Ko so bili Portarturci v New Yorku, se je udeležil tudi Tvoj urednik pogostovanja; drugi dan pa je bil zapisano v prvi koloni, da je urednik Tvojega dnevnika sedel za mizajo ruskajajo prijajoteljiskijoma Portarcujajo. To vse znači, da ured. dobro razume ruščino, ker ve, da je dovolj, ako se vse končnice glase na ajo —, ki pa preveč zijajo. Sedaj hočem navesti paše nekaj druzega:

Znano Ti je namreč, da imajo Japonci 5 velikih generalov, katerih imena se glase: Ojama, Nogi, Kuroki, Nodzu in Oku. Če se ta imena prav izgovarjajo, potem slišimo, kakor bi nam prav pristen Slovan našteval dela človeškega telesa. To so: noge, kroki — nosu, oku in ujame. Stega stališča mislim, da so vsi ti generali vprav Slovani, in da jih je sam bog poslal da se maščujejo nad carjem. Isto tako imajo Japonci na morju veščega, ki ve Kam-i mora iti, da uniči carsko eskadro. Vse kaže torej, carsko eszkadro. Vse kaže torej, da ima oficijelna Rusija opraviti na vsej črti edinole z izdajalskimi slovanskimi generali,, ki so se predali Japoncem, da ponižajo rod morilcev — Romanovov. Oficijelna Rusija torej nima opraviti z Japonci, ampak sama s seboj. Zato Te opominjam, da je bolje, da si zelo oprezen pri prevajanju depeš, in kdor dasi nerazume v Tvojem uradu rusko, angleško, francosko, nemško in pravilno slovensko, — da ga takoj odsloviš —študirat prevajanja iz raznih jezikov na slovensko.

Tvoj *Odkriti Povezjen.*

Izkoriščanje otrok.

Vedno se v naši veliki ameriški republiki vpije da izkoriščanje otrok cvete le v južnih državah. Najnovejša raziskavanja so pa dokazala, da se izmozgava otroke tudi v severnih industrijelnih državah.

Oficijelno raziskavanje v državi New York je pred kratkim dognalo take stvari, da bi vsakdo podatke tega raziskavanja označil kot laž, ako bi jim ne bil utisnjem oficijelni pečat verojetonsti.

V neki tvornici na severu omenjene države je našel tvorniški nadzornik nad 300 otrok, ki še niso dosegli 14. leto. In vprav v tej tvornici se je pogostokrat delalo čez čas — do polnoči. Tvorniški nadzornik je nadalje našel, da se je zakon za varstvo otrok prelomil v 2607 tvornicah. Ali le pet tvoničarjev je prišlo na zatožno klop in še mej temi petimi je bil eden oproščen. Drugi štirje so bili sicer kaznovani, njih kazen je pa bila kasneje suspendirana. Dokazov torej dovelj, da se otroke v najnežnejši mladosti istotako izkorišča na severu, kakor na jugu.

Posebno lepo sliko o izkoriščanju otrok nam daje "Labor Gazette", ki prinaša poročilo iz 13 držav. Najžalostnejše razmere v tem pogledu so pa razmere na jugu. V Pennsylvaniji, kjer je število vposlenih mladoletnih otrok največje, je meja za izkoriščanje zaznamovana s trinajstim letom. Zakon zahteva, da imajo tvoničarji za vse otroke pod 16 letom posebne sezname, ki so pa v resnici zelo pomanjkljivi. Več kakor ena četrtina otrok, so zaznamovani, da so v starosti od 14—16 leta, dasi še niso prekoračili 14. leto.

V North Carolini je našel tvorniški nadzornik 18 odstotkov vposlenih otrok pod 12. letom, 36 odstotkov pod 14 letom, 46 odstotkov pa mej 14 in 16 letom.

Nekateri delodajalci so izjavili, da jim delo otrok pod 12. letom nese malo koristi, da so prisiljeni vzeti mladoletne otroke v delo, ker drugače bi tudi stariši ne delali.

V drž. Massachusetts in Rhode Island dela le 6 odstotkov otrok pod 16. letom, ako se vzame število vseh delavcev v poštev, v South Carolini 21 odstotkov, v North Carolini pa 24 odstotkov.

Zaslužek od 15 tisoč otrok se pa takole deli: 30.5 odstotkov je zaslužilo $3 na teden, 38.5 odstotkov $3.25 in 31 odstotkov na nad $3.25.

Delavni čas je različen. Posebno dolg je v južnih državah v tekstilnih tvornicah. V tekstilnih tvornicah v državi Massachusetts se dela po 58 ur v tednu, v južnih državah pa po 66 ur.

V glažutah in jeklarnah pa delajo otroci celo 69 ur v tednu, seve ni delo otrok tukaj redno.

Iz štatistike pa tudi posnemamo, da je zaslužek delavcev najvišji v tacih državah, kjer je delo otrok omejeno.

Z mirno vestjo lahko rečemo, da mej 40 družinami najdemo 20 družin, v katerih morajo otroci že pod 16 letom skrbeti za preživljenje družine.

To je slika, katero nam podaja kapitalističen sistem. Žalostna in turobna je, ali resnična.

Društvene vesti.

Društvo "Slavija" št. 1. S. N. P. J. v Chicagu, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako drugo nedeljo v mesecu v Narodni dvorani na 587 S. Centre Ave.
John Duller, tajnik,
12 W. 25th St., Chicago, Ill.

Bratsko društvo "Triglav" št. 2. "S. N. P. J" v La Salle, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu točno ob ½2 uri popoldan, v prostorih M. Kumpa. V društvo vstopi lahko vsak Slovan ne glede na veroizpovedanje in politično prepričanje.
D. Badovinatz, tajnik.

Društvo "Adrija" št. 3. "S. N. P. J.", v Johnstown, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako zadno nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan na 725 Broad Alley. K mnogoštevilnem vstopu v omenjeno društvo vabi Odbor.

Društvo Bratstvo št. 4 "Sl. N. P. J." v Steel, O., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mescu, ob 2 uri popoldan v prostorih brata K. Dernača. Odbor.

Društvo "Naprej" št. 5 S. N. P. J. v Clevelandu ima svoje redne mesečne seje vsak prvi četrtek zvečer v mescu v društvenih prostorih na 1778 St. Clair Str., Cleveland, O.

Društvo "Bratstvo" št. 6 S. N. P. J. v Morgan, Pa., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan v prostorih br. Fr. Miklaučiča na Sygen. V mnogoštevilnem pristopu k omenjenemu društvu vabi Odbor.

Društvo "Zarja" št. 15 "S. N. P. J.". v Ravensdale, Wash., ima svoje redne mesečne seje vsako zadno nedeljo v mesecu, v dvorani g. F. Ludovik-a v Ravensdale. Wash. Odbor.

Društvo "Delavec" št. 8. S. N. P. J. v So. Chicago, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v društvenih prostorih brata Jak. Tisola, 9049 Greenbay Ave.

Slovensko narodno bratsko podporno društvo "Bratstvo Naprej" št. 9. "S. N. P. J.", v Yale, Kans., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10 uri dopoldan, v slovenski Narodni dvorani pri sob. Dolari. K mnogoštevilnem vstopu v omenjeno društvo vabi najuljudneje Odbor.
Frank Levec, tajnik.
Kamp 31, Pittsburg, Kans.

Društvo "Bratoljub" št. 7. S. N. P. J. v Claridge, Pa, ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani nemške zveze ob 9 uri dopoldan. Somišljeniki se vabijo v društvo.
W. Sitter, tajnik.

Bratsko društvo "Sokol" št. 11 spadajoče v "S. N. P. J.", v Roslyn, Wash., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu pri br Ivan Malenšek-u. Za vstop v društvo se vabijo vsi Slovani v Roslynu in okolici.

Društvo "Edinost" št. 12 "S. N. P. mesečne seje vsako prvo sredo v mesecu ob 8 uri zvečer v Murray Uper House.
M. Žugel, tajnik.
P. O. Box 127 Murray, Utah

Društvo "Edinost" št. 13 "S. N. P. J.", v Wheling Creek, O., ima svoje redne mesečne seje vsako zadnjo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan v prostorih br. Josip Hora. K mnogobrojnem vstopu v društvo vabi vljudno Odbor.

Društvo "Sloga" št. 14. "Sl. N. P. J." v Waukegan, Ill., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo, točno ob 2 uri popoldan v Jerebovi dvorani na 10. cesti.
Andrej Masle, tajnik.

Društvo "Trdnjava" št. 10 "S. N. P. J.", v Rock Springs, Wyo., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mescu ob 9 uri dopoldan. Društveniki naj se vdeležujejo sej redno in točno, ob enim poziviljemo rojake da pristopijo v mnogoštevilno i čilo društvo. Ivan Lebor, tajnik.

Društvo "Sloga" št. 16. "S. N. P. J." v Milwaukee, Wis., ima svoje mesečne seje vsako prvo nedeljo v mescu. v prostorih brata C. Hoffbauerja 136 Reed St. Fran Budna, tajnik.

Društvo "Bled" št. 17 "S. N. P. J." v Lorain. O., ima svoje redne mesečne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan v prostorih brata Vrbanka.
Alexander Seichnitzer, tajnik.
578—10th Ave., Lorain, O.

Društvo "Triglav" št. 19 "S. N. P. J." v Stone City, Kans., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu. Društveniki naj se vdeležujejo redno in točno, ob enim poziviljemo rojake, da pristopijo mnogoštevilno v čilo društvo.
Ignac Pečnik, tajnik.

Bratsko društvo "Sokol" št. 20 "S. N. P. J." v Ely, Minn., ima svoje redne mesečne seje vsako četrto nedeljo v mesecu v prostorih br. Jos. Seliškar-ja. Za vstop v čilo društvo vabijo se vsi Slovani. Ivan Somrak, tajnik,
Box 62 Ely, Minn.

Društvo "Orel" št. 21 "S. N. P. J." v Pueblo, Colo., ima redne mesečne seje vsako prvo nedeljo, in vsako prvo po 15. vsacega meseca v dvorani M. Kochevar-ja 1217 Eller Ave.
Društvo vabi vse rojake, ki še niso člani kakega društva, da se vpišejo v novo društo. Odbor.

Somišljeniki naročujte in priporočujte "GLAS SVOBODE".

LIEBICH Slovenski fotograf

poznat mej Slovenci že mnogo let izdeluje najlepše velike in male slike po najnižjih cenah.

80—86 Euclid Ave.
CLEVELAND, O.

POZOR!
Pueblčani!

Zima je tu! V zimskem času se človek rad pokrepča z dobro pijačo, in zabava v veseli družbi.

Dobra pijača dela dobro voljo in veselje kar pomeni za delavca mnogo ki je redkokdaj prost.

Vsled tega naj rojaki obiskujejo take kraje, kjer se to dobi. Pri meni ne manjka niti ene stvari, s katero bi ne mogel v tem oziru postreči vsakemu.

Pridite in prepričali se bodete sami:

Z odličnim spoštovanjem
Nick Starašinich
604 S. Santa fe Saloon,
GROWE, PUEBLO.

500 mož potrebuje za Rainerjevo pivo in Bourbon Wisky piti, fine smodke kaditi in se veseliti.

ANTON KRIZE,
OAT HILL, NAPA CO. CAL.

SLOVANSKA TOBAČNA TVORNICA.

Mi kupujemo in prodajamo na debelo pravi bosanski in turški tobak, radi tega lahko prodajamo ceneje cigarete, smodke in tobak kakor vsaktera ameriška tvornica.

5 škaljic najfinejših cigaret, v vsaki po 100 cigaret, skupno 500 cigaret stane le 2 dolarja.

5 škatelj najfinejših smodk v vsaki 50 smodk, skupaj 250 smodk stane le $3.00

6 velikih zavojev najfinejšega bosanskega tobaka stane le 2 dolarja.

Cigarete, smodke ali tobak pošljemo vsakomur na poskušnjo, da se prepriča o finosti tobaka, ako nam se v pismu pošlje za 50c poštnih znamk, kolikor je potrebno, da se za pošiljatev plača poštnino

V pismo zapišite Vaš natančen naslov, pismo pa naslovite na:

Croatian Tobacco Co
43 Jefferson Str.
NEW YORK CITY.

Slovenska Narodna Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
Podpredsednik: MIHAEL STRUKELJ, 519 Power Str., Johnstown, Pa.
I. tajnik: MARTIN KONDA, 683 Loomis St.., Chicago, Ill.
Pom. tajnik: FRANK PETRIČ, 683 Loomis Str., Chicago, Ill.
Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.

Nadzorniki: DAN. BADOVINAC, P. O. Box 193 La Salle, Ill.
JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

Porotni odbor: JOS. DULLER, 7 Walker Str., Jamesville, Wis.
MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Bolniški odbor: JOHN VERŠČAJ, 674 W. 21st Pl., Chicago, Ill.
JOS. DULLER, 7 Walker Str., Jamesville, Wis.
ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.

Odbor S. N. P. J. ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vse člane, ki imajo vprašanja do odbora, da pravočasno dopošljejo svoje dopise prvemu tajniku.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; **denarne pošiljatve** pa blagajniku Frank Klobučarju.

Pristop.

Društvo "Slavija" št. 1 v Chicago, Ill.: Frank Kolar št. 702; Marko Matekovič št. 703; Ivan Reic št. 704; Anton Pucšt 705; Anton Prešern št. 706; Louis Zallar št. 707; Matija Kure št. 708. Društvo šteje 65 udov.

Društvo "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill.: Frank Špicmiler št. 696; Ivan Jerman št. 697; Josip Rostan št. 698; Josip Urbanc št. 699; Tomaž Znidaršič št. 700. Društvo šteje 82 udov.

Društvo "Adrija" št. 3 v Johnstown, Pa.· Ivan Potočnik št. 652; Štefan Mašič št. 653. Društvo šteje 49 udov.

Društvo "Bratoljub" št. 7 v Claridge, Pa.: Albin Novak št. 701; Frank Kokelj št. 711; Ivan Izda št. 712. Društvo šteje 51 udov.

Društvo "Delavec" št. 8 v So. Chicago, Ill.: Valentín Stern št 693; Ivan Sajevic št. 694; Alojs Debeljak št. 695. Društvo šteje 20 udov

Društvo "Edinost" št. 13 v Wheling Creek, O.: Frank Kocjanšič št. 654; Josip Kocjančič št. 655. Društvo šteje 26 udov.

Društvo "Sloga" št. 14 v Waukegan, Ill.: Anton Podboj št. 692. Društvo šteje 23 udov.

Društvó "Sloga" št. 16 v Milwaukee, Wis.: Alojs Bergant št. 709; Frank Bačun št. 710 Društvo šteje 11 udov.

Društvo "Orel" št. 21 v Pueblo, Colo. Marko Colarič št. 650; Frank Prijatelj št. 651. Društvo šteje 15 udov.

Zopet sprejeti.

Društvo "Slavija" št. 1 v Chicago, Ill. Ivan Rungar št. 23; Nikolaus Špolar št. 30. Društvo šteje 67 udov.

Društvo "Adrija" št. 3 v Johnstown, Pa.: Josip Šega št. 132. Društvo šteje 50 udov.

Društvo "Bratoljub" št. 7 v Claridge, Pa.: Jacob Karmel št. 488; Društvo šteje 52 udov.

Društvo "Delavec" št. 8 v So. Chicago, Ill.: Frank Spolar št. 472. Društvo šteje 21 udov.

Prestop.

Od društva "Bratstvo" št. 4 v Steel, O.: k društvo "Edinost" št. 13 v Wheling Creek, O.: Frank Vidic št. 165. Prvo društvo šteje 27 in drugo 27 udov.

Od društva "Delavec" št. 8 v So. Chicago, Ill.: k društvo "Slavija" št. 1 v Chicago, Ill.: Frank Spolar št. 472. Prvo društvo šteje 20 in drugo 68 udov.

Odstop.

Društvo "Bratoljub" št. 7 v Claridge, Pa.: William Sitter št. 206. Društvo šteje 51 uodv.

Suspendovanje.

Društvo "Slavija" št. 1 v Chicago, Ill.: Ivan Stonich št. 560. Društvo šteje 67 udov.

Društvo "Adrija" št. 3 v Johnstown, Pa.: Frank Span št. 481; Ivan Ribič št. 147 za nedoločen čas. Društvo šteje 48 udov.

Društvo "Bratstvo" št. 4 v Steel, O.: Josip Vidic št. 410. Društvo šteje 26 udov.

Društvo "Bratoljub" št. 7 v Claridge, Pa.: Josip Lozar št. 210. Društvo šteje 50 udov.

Društvo "Edinost" št. 12 v Murray, Utah.: Frank Ilc št. 412. Društvo šteje 16 udov.

Društvo "Sokol" št. 11 v Roslyn, Wash.: Andrej Kocjan št. 324; Matija Kocjan št. 325; Ivan Krebs št. 320; Martin Pohlin št. 444; Ivan Dolinšek št. 504; Felix Kramer št. 505; Martin Bogataj št. 323. Društvo šteje 13 udov.

MARTIN V. KONDA, I. r. tajnik.

Kapitalističen umor.

V rovu Clear Springs, Pa., se je utrgala vrv pri dvigalu. Sedem rudarjev, ki so bili v dvigalu, so mrtvi.

Taki so priboljški, katere dobivajo delavci od kapitalistov. A kljub temu nočejo delavci uvideti, da je treba današnjo roparsko in morilno človeško družbo nadomestiti s socialistično.

Trdosrčnost.

Neko 70 let staro in bolno ženico v Chicagi je dal konstabler z bolniškim vozom prepeljati v zapor, dasi je nje prestrašena hči proti temu trdosrčnemu nastopu protestirala, ker je sprejela od svoje hčere prstan, katerega ji je podaril njen ženin. Njen ženin je kupil prstan na obroke, a ker je razveljavil zaroko, je ustavil tudi nadaljno plačevanje obrokov.

Zlatar je pa sedaj staro ženico tožil radi poneverjenja.

Živela pravica, seve ne brez razlike stanov, ki posebno pri siromakih ne gleda na starost. Naši čikaški kapitalistični listi se sicer zgražajo nad konstablerjem, ki je dal sedemdesetletno starko odpeljati radi take malenkosti v zapor, pri tem so pa previdno zamolčali ime tega neotesanca.

O, farizejstvo! Doma je v veliki republiki svobodnih mož, kakor v Turčiji in Rusiji.

Nazdar rojaki!

Slovencem in drugim bratom Slovanom priporočam svoj lepo urejeni "SALOON".

Točim vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.

Potniki dobe pri meni čedna prenočišča in dobro postrežbo.

Za obilen poset se priporoča

MARTIN POTOKAR,
564 S. Centre Ave. Chicago, Ill
Telefon štev. 1721 Morgan.

Rojaki, ne pozabite starega prostora, **John Koščička.**

MATIJA ERKLAVEC,
433 W. 17th St. CHICAGO, ILL.
edini slov. krojač v Chicagi, se priporoča rojakom v izdelovanje nove in popravljanje stare obleke, katera bo izgledala kakor nova. Vse po zmerno nizkih cenah.

ROJAKI V LORAIN IN OKOLICI POZOR!

Podpisani si usojam naznanjati sl. občinstvu da sem otvoril na 10. Ave., East of Oakwood Str. novo urejeni "SALOON",
kjer točim najboljše pijače in prodajam izvrstne smodke.

Moje geslo je: ne vrjeti, ne da bi se človek sam prepričal! —

K mnogobrojnemu prepričevanju tega, se vsem najtopleje priporočam:

FRANK JUSTIN,
Tenth Ave., E. of Oakwood Str.
LORAIN, OHIO.

POZOR NA NOVOST!

Pomlad se bliža. Zato sem se pripravil in oskrbel za to sezono z bogato zalogo raznovrstnih obuval. Kakor za dame, tako imam tudi za gospode raznovrstna obuvala, vsako od teh je delano po najnovejšem modernem kroju. Tudi za dečke, deklice in baby's imam trpežno in lično blago. Vsakemu lahko ustrežem po okusu, naj si bode da hoče kdo čevlje iz kakšnegakoli usnja ali platna: belega, rdečega, rjavega, črnega, rmenega in gladkega.

Ker vsako zimo razprodam skoraj vso zimsko obutev, je torej umevno, da mi je spomladi možno založiti čisto sveže in času primerno blago.

Vse to blago prodajam po primirni ceni.
Pridite in prepričali se bodete!

M. KARA,
760 juž. Halsted ul. med 19 ul in 16 Pl. Chicago, Ill.

Pazite, da bode želodec v redu,

in ni se vam treba bati za vaše zdravje. Želodec je središče, vir zdravja in je tudi vir vseh bolezni.

Bolni želodec provzroči: **Izgubo slasti do jedil, bel jezik, težko dihanje, omotico, slabo prebavo, glavobol, koliko, krč, zgago, slabo spanje in zapečenost.** Nedirektno iz želodca pa izvira: **Pege na koži, zlatenica, zabasanost, driska, disenterija, živčne bolezni, bolezni na ledvicah in mehurju, bolezni na jetrah in nečista kri.**

"Hermanekov Angelika balzam"

je najboljše zdravilo za želodec. Po jedi naj se ga spije eno ali dve polni žlici in vspeh je zagotovljen. Cena 75c, po pošti 85c.

Izdeluje in prodaja **J. C. Hermanek,** lekarnar, 585 S Centre Avenue Chicago, Ill.

SPOMLADANSKA Razprodaja blaga.

Vse po najnovejših vzorcih. O tem se lahko prepričate, ako ustopite v našo prodajalno. Mi vas posebno opozarjamo na naše blago za obleke, čevlje in preproge. Vse po solidnih cenah TA TEDEN.

Pomladinski žaketi, brez ovratnika — po najnovejšem kroju. $6 je pravilna cena, ali mi jih prodajamo sedaj po **$3.95**

Ženske bluze — po najmodernejšem kroju iz japonske in kitajske svile — lepo okrašene, zaponke na hrbtu — prodajamo sedaj le po **$3.50**

Najmodernejše blago za pomladanske obleke v najrazličnejših barvah, črne, rjave in druge barve. Stane jd le **25c**

27 palcev široka svila — pristna svila, katera se lahko pere in uporabi za bluze in obleke. Stalna cena 59 c za jard. Sedaj stane yard le **39c**

Krasno panamsko "mohair" blago — izvrstno za srajce, bluze in obleke. Stane jd **59c**

Volneno blago široko 45 palcev — raznih barv in raznih vzorcev. Stane jd le **79c**

Vas posebno opozarjamo na črno blago za obleke. Črno blago je posebno naša specialiteta.

Fine žametaste bruseljske preproge— po zadnjih vzorcih. Stane jd. **98c**

Fine pomladanske obleke za mladeniče — po najnovejšem kroju iz ličnega in trpežnega blaga. Mera: Od 14 do 20 let. Vsaka obleka stane **$7.50**

Obleke za dečke po ruskem, mornarskem ali norfolškem kroju. Stane obleka **$3.95**

Ženski slamniki — jako fino in okusno okrašeni, delani po najnovejši pomladanski modi. Cena za komad **$1.75**

Damski slamniki in klobuki iz "šifona" — črne barve, okrašeni s cvetlicami Vsaki komad vreden $3, a sedaj jih prodajamo po... **$2.25**

Bruseljske preproge — po najnovejših vzorcih. Stane yard le **59c**

Lakasti čevlji za dečke — iz fine teletine, z dvojnimi podplati. Mera: 9 do 13½. Stane par **85c**

Lakasti čevlji za dame — iz finega francoskega usnja, z jako močnimi in trpežnimi podplati v 12 raznih oblikah. Mera: 3 do 8. Stane par le..... **$1.29**

Prodajalec STONICH, vprašajte po štev 22.

W. Kolacek & Co.

559, 561, 563 and 565 BLUE ISLAND AVE.

Vesti iz jugoslovanskih pokrajin.

— Klerikalna hvaležnost. Te dni je zapustil Ljubljano bivši poslovodja "Katolische Buchhanding" Schundele. Mož je bil Prus. Rajni Jerič ga je spravil v Ljubljano. Schundele je bil celih 24 let vodja "Katholische Buchhandlung Ali priznati se mu mora, da se je za klerikalce pošteno mučil in za klerikalno gospodo prislužil silne tisočake. Schundele je pridobil klerikalcem tudi Ničmanovo knjigoveznico. Sedaj po 24letnem zvestem službovanju so šenklavški duhovniki odpustili Schudeleta brez vzroka, a tudi — brez penzije, za kar jih je Schundele pred odhodom imenoval "Saupfaffen". Dal jim je pravo ime!

— Ogibajte se farovških posojilnic! V "Soči" čitamo: V Kojskem v Brdih obstoji posojilnica, pri kateri je župnik Marinič vse. Trije posestniki so bili poroki nekemu drugemu posestniku v občini. Župnik mu je odštel posojila. Dva izmed teh porokov sta videla, da se dolžnik slabo ravna, in ker sta se začela bati, da bi morala slednjič že plačevati za njega, sta šla nekega dne k župniku povedat, da ne bosta več poroka. Župnik je poklical dolžnika ter mu rekel, naj plača in pa karal ga je, češ. zakaj si je preskrbel tako slabe poroke; naj si preskrbi druge. Nato je rekel obema porokoma: Zdaj sta "frej". Moža sta odšla v mislih, da sta dobro opravila in dasta res prosta vsakega poroštva. Pet let je bil mir, pet let ju ni vprašal po nobeni reči, sedaj pa ko je šlo dolžnikovo posestvo na dražbo, sta bila pa kar nakrat ta dva pozvana, naj plačata, če ne bo tožba. Rekla sta seveda, da ne plačata, ker sta se pač odpovedala poroštvu in je rekel župnik, da sta "fraj". Prišlo je res do tožbe in obravnave, pri kateri pa sta bila oba obsojena plačati kapital in obresti od leta 1902. Pri dolžniku bi se bilo že lahko še dobilo v poravnavo dolga, dokler je bil čas, ali župnik se za to ni brigal, mareč je prijel poroka sedaj, ko ni bilo drugega pota več, da bi prišla posojilnica do denarja; prijel je poroka, katerima je rekel pred leti, da sta "fraj". da torej nista več poroka, Zanimivo je, da je pred sodnijo trdil župnik, da je šele tretji pri posojilnici ter da nič ne komandira, dočim vesta poroka, da sta imela opraviti le ž njim, da je on vso to reč vodil ter tudi denarje štel. — Tako ravnanje z ubogim kmetom se obsoja samo ob sebi, je pa tudi dober nauk, iz katerega zveni glas: Ogibajte se farovških posojilnic! Končno omenjamo še, da je bil župnik radi takega ravnanja v zadnjih dneh stokrat preklet, pa jih je slišal tudi na lastna ušesa take, da jih bo pomnil svoje žive dni. Pa far se malo zmeni za to, ker ima sedaj denar.

— Stavka v Litiji je končala z jako malimi vspehi. Pa druzega ni bilo pričakovati. Za stavko ni bilo nič pripravljeno. Ob 6. uri zjutraj še ni nihče mislil na stavko, ki je ob to. uri izbruhnila pri Salfaktorjih radi Zegerja. Zahteve niso bile nikakoršne stavljene, čeravno imamo plačo, da ni mogoče ob njej živeti. Edina svrha stavke je bila, da se sprejme onih 26 delavcev nazaj v delo, ki so bili odpuščeni prvi dan iz dela, ker so se zavzeli za svojega tovariša, in to se je deloma posrečilo. Seveda bi bili to dosegli v polni meri, če bi ne bilo denuncijantov in stavkokazcev. Ali takoj drugi dan se je podal neki delavec od Salfaktorjev na delo kot stavkokazec, ker je njegova žena šla vprašat fajmojštra, kaj naj stori In fajmišter ji je pa svetoval, da naj gre takoj na delo; to je namreč sama pripovedovala. Za njim so potem pritisnili še nekateri drugi stavkokazci. Sedem drugih delavcev pa je šlo tožit na glavarstvo, da se jim brani na delo. Koliko so jih ovadili delodajalcu, nam ni znano; da je šest delavcev obtoženih radi prestopka koalicijskega prava, je dokaz, da je bilo več denuncijantov vmes. Temu je krivo, ker nimamo organizacije; organiziranih je samo 42 od 600 delavcev. V času stavke se je vršil vsaki dan shod, in vsak je bil zelo dobro obiskan. Upati je, da bodo delavci sedaj zpoznali, da je treba organizacije. Če bi imeli izobražene in organizirane delavce, bila bi zmaga gotovo drugačna, čeravno je tovarnar eden najbolj ošabnih, kar jih je do sedaj znanih na Kranjskem. Pri obravnavi potrudil se je tudi obrtni nadzornik iz Ljubljane, kar je bilo mogoče. Ali z ošabnim tovarnarjem je bilo jako težko nadzorniku obravnavati. Kar je bilo največ pomenljivega za litijske delavce pri tej stavki, je sledeče: V tovarni imajo bolniško blagajno, v kateri še niso bile nikdar volitve in tovarnar dela sam po svoji volji; kadar jih potrebuje, pokliče enega ali dva, da mu podpišeta račune, da potem zaslepi politično oblast, kakor da bi ravnal po zakonu. Zato se je sedaj preskrbelo in pozvalo okrajno glavarstvo, oziroma komisarja, da poseže vmes in to odpravi. Tovarniški red je tako star, kakor tovarna sama in jako ugoden za tovarnarja, a neugoden za delavce. Tudi tega se je odpravilo, oziroma je obrtni nadzornik obljubil, da se ga takoj prenaredi. Ob enem pa se bode odpravilo tudi nesramne kazni in pretepe od strani priganjačev. Konečno svetujeme delavcem, da naj stopijo od prvega do zadnjega v vrste istih 4 2in pri ugodnem času z gospodom Schwarz-Zublin-om drugače obračunajo, kakor sedaj.

— Zopet eden. Pri porotnem sodišču v Celju se je 25. t. m. vršila kazenska obravnava proti kaplanu Lorencu Šlambergerju, ki je nazadnje služboval v Žetalah pri Rogatcu. Šlamberger je bil katehet in je porabil to priliko, da je šolarice učil ne le veronauka, nego tudi različnih svinjarij. Pokvaril je celo vrsto deklic, ki še niso bile stare 14 let, poleg teh pa tudi mnogo starejših deklet. Obsojen je bil ta božji namestnik na 18 mesecev težke ječe. Ker ima "Slovenec" za vsako študentovsko pijanost vedno obilo prostora na razpolaganje, upamo, da bo tudi o tem senzacijonalnem škandalu s primerno natančnostjo poročal — v svarilo drugim katehetom.

— O obsojenem kaplanu Schlambergerju se piše: Lovro Schlamberger je bil že stari "Fridolin" in vse žrtve med nedolžnimi deklicami vpijejo po maščevanju tudi zoper škofa, oziroma višjo cerkveno oblast sploh. Menda je ravno deset let, ko so se zvedeli o njem prvi zločini te vrste. Kaplanoval je tedaj v Ribnici na Pohorju ter onečaščal v kaplaniji svoje učenke. Cerkvena oblast je končno zvedela za njegovo početje ter ga naglo — premestila k Sv. Štefanu pri Šmarju. Kako in odkod se je vplivalo na pobožne starše onečaščenih deklic, da niso tožili, to bo pač menda vedel najbolje mariborski kapitelj. In od tedaj je kaplanoval svinjar Schlamberger po raznih farah, in brezdvomno je ostavljal povsod nešteviline žrtve svoje pohotnosti, dokler ga je sedaj po desetih letih vendar zalotila roka pravice. — Obsojeni Schlamberger je bil kaj elegantna prikazen ter je očitno preziral 9. božjo zapoved, bil je strah zakonskim možem, ki so imeli še količkaj sveže ženice, a kakor smo videli, mu še to ni zadostovalo.

V Podporo

stavkujočim klesarjem in kamnosekom v Nabrežini, Primorsko: Ker je sodrug Meden nosil v vrču pivo 25c

KJE JE Frank Trček, doma iz Ročice pri Mozirju na Štajerskem po poklicu mesar. Iz Milwaukee je prišel v Chicago in tod je odšel ne da bi komu povedal kam. Za njegov naslov bi rad zvedel Martin Potokar 564 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Socijalizem je postal sila, s katero morajo računati vse stranke.

Delo dobi krojaški pomočnik, ki zna izdelovati hlače in telovnike Delo stalno. Ponudbe naj se pošiljajo John Teranu Box 1061 Ely, Minn.

Naznanilo.

Vse člane društva "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill. S N P J, se najuljudneje obvešča tem potom, da po sklepu društvene seje z dne 5. febr. t. l. vplačajo vsi člani po 50c v rezervni sklad. Ta svota naj se vplača v dveh obrokih po 25c in sicer z mesečnim doneskom marca in aprila.

Ta sklad je namenjen za društvene potrebščine. Odbor.

Nečuvana surovost.

Teorija dr. Oslera—o katerem so razpravljali naši časniki,—o ljudeh ki so prekoračili šestdeseto leto, je gotovo višek surovosti. Še živali, ki nam je služila mnogo let zvesto, ne moremo ubiti z navadnim oproščenjem, da je prekoračila dobo uporabnosti. Mi želimo, da bi ohranili naše očete in skrbne matere še mnoga leta pri dobrem zdravju in udobnem življenju, sploh dokler nam je mogoče. Da njih moč ne gineva vidno, jim dajemo Trinerjevo, zdravilno, grenko vino katero jim bode kmalu vrnilo njih moč. To zdravilo daje novo življensko moč; okrepča živce in mišice, včinkuje na prebavo, čisti in množi kri. Pri vsakem slučaji bolezni, ki je združen z telesno slaboto ali izgubo slasti do jedil, bode to zdravilo gotovo pomagalo. Pri ojačenju vseh prebavnih organov, zvrši ta lek prebavljanje redno popolno, poleg pa čisti in množi kri. Dobro prebavljanje provzroča dobro kri, in popolno zdravje.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josip Trineru 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljšo kapljico. Vsi dobro došli!

Kdor se želi učiti in naučiti angleško brez učitelja

naj si nabavi ravnokar izišli

Slovensko---angleški---rečnik.

Knjižica je jako razumljivo sestavljena, poleg angleških besedi nahaja se pravilno izgovarjanje istih. Oblika knjižice je žepna, toraj pri vsaki priliki v porabi.

CENA JI JE SAMO 60 CENTOV.

Denar pošljite po Money-Orderju ali pa v znamkah na naslov

V. J. Kubelka, P. O. Box 744
New York V. Y.

Trgovec delavec gospodinja otrok vsi morajo jesti.

Srečni so, ki lahko delajo in kojim jed diši.
Ako hočete ohraniti si moč in zdravje, rabite

Trinerjevo zdravilno grenko vino

To vino je naravni pridelek. Izdeluje se iz naravnega vina in iz importiranih zdravilnih evropskih zelišč. Ta lek deluje direktno na želodec s tem, da ga krepi in vsposobi za prebavo hrane; toraj včinkuje tudi na črева, da se završi prebavni proces popoloma.

VSA HRANA,

ki se je prebavila pravilno, se spremeni v čisto kri, ki je podlaga zdravju, lepoti in življenski moči

Trinerjevo zdravilno grenko vino

ozdravi
vse želodčne bolezni,
vse nepravilnosti v črevah,
vse nepravilnosti na jetrah,
vse krvne in kožne bolezni,
vse živčne bolezni, nespečnost.

Ako se počutite slabo, tedaj pijte **Trinerjevo vino.** To vas bode zopet oživilo. Mogoče, ženske in otroci smejo rabiti to vino, ker je naravno in zdravilno.

Se dobiva v lekarnah in dobrih gostilnah.

JOS. TRINER

799 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Trinerjev brinjevec ozdravi vse bolezni na jetrah in žolču.
Prideluje se iz kranjskega brinja.

Emil Bachman

Največja slovenska tvrdka.

Izdeluje društvene znake, gumbe in zastave.

Cene različne po naročilu. Za vsako delo se jamči.

Pišite slovenski po brezplačni cenik.

580 So. Centre Ave. Chicago, Ill.

Naročujte svoje obleke pri

Charles Tyl-u

priljubljenemu unijskemu krojaču

772 So. Halsted St. na vogalu W. 19th Pl.

ki čisti in popravlja tudi ženske in možke obleke. Gospod Tyl je dobro znan mej Slovenci vsled svojega ličnega in trpežnega dela ter nizkih cen.

NAJTRPEŽNEJŠE OBLEKE PO NAJNIŽJIH CENAH.

Obrnite se zaupno na nas

kadar hočete odpreti saloon ali se zmeniti za pivo.

Lahko govorite z nami v slovenskem jeziku, a naše **izborno pivo** je po evropsko kuhano, tako, da bodete vselej delali **dobro kupčijo.**

Kadar nimate časa priti osebno do nas, pišite ali telefonirajte nam, na kar bodete dobili hitri odgovor. Imamo pivo v sodčkih in izvrstno vležano pivo (Lager-Beer) v steklenicah.

Tel. Canal 967 **ATLAS BREWING CO.** 21. & Blue Island Ave.

NOTARSKA
pisarna.

Izdelujejo se vsa notarska dela Vollmacht), kupna, dolžna pisma, prošnje radi vojaščine itd. Oddaljeni rojaki dobe pismena pojasnila brezplačno, ako prilože za 2c. znamko za odgovor.

William Sitter
Claridge, Pa.

Joseph H. Miller
56 Seelye Ave. Cleveland, Ohio.
Phone, Cuy, Central 4254 R

Priporoča svoje najfinejše Havana smodke in ranovrstni fini tobak.

Zajedno prodajam tudi kot zastopnik največje veletrgovine J. & S. J. FIRTH, najboljše žganje, likerje in vino

210-212 Ontario St. Cleveland, O

NAZNANILO.

Opozarjam slovenske trgovce—saloonarje in tudi drugo p. n. občinstvo na importirano brinje iz Ljubljane, iz katerega kuham sam najbolji brinjevec! Dvanajstina steklenic stane $15. poleg pa mora vsakdo sam plačati prevozne troške Kdor hoče dobro kapljico brinjevca piti, naj se obrne na

John Kracker-ja
1199 St. Clair Str.
CLEVELAND, O.

Poskusite

najboljše unijske A—B, X—Lent in Criterion smodke katere izdeluje

H. F. Aring

916 Payne Ave. Cleveland, O.
Postrežba točna. Cene nizke.

POMOČ IN ZDRAVLJE BOLNIM!

ZAMORE DATI SAMO

Dr. E. C. Collins, M. I.,

Berite nekaj najnovejših priznanj, s kterimi se zahvaljujejo naši rojaki za popolno ozdravljenje:

Spoštovani gospod profesor!
Jaz spodaj podpisana se Vam zehvalim za Vaš trud in za Vaše učeno zdravljenje. Vsemu našemu narodu po celej Ameriki sporočam, da ste Vi pravi in jedin zdravnik, kteri zamore ozdraveti vsakega bolnika. Veliko zdravnikov sem poskušala tukaj v mestu Pueblo, a nijedin mi ni mogel pomagati. Nekteri zdravniki so mi rekli, da mi ni nič, a kako more vendar zdrav človek iskati zdravila in trošiti denar, če mu ni nič. Vi, pa mi niste tako rekli, ampak ste me v svoji veliki žalosti lepo izprašali o mojej težkej bolezni in mi poslali zdravila, po kterih sem takoj čutila olajšanje v pljučih in prsih, a podrugič poslanih zdravilih sem — hvala Bogu i Vam — popolnoma ozdravela, tako da se čutim zdrava kot poprej. Nadalje se zahvalim uredništvom slovenskih časopisov, ktera so priobčila v svoih listih tega izvrstnega zdravnika in nas tako o pozorila na najboljšega zdravnika.
S tem končam pismo — Vam do gsoba hvalezna,
ANA GORŠE.
433 Rush St., Pueblo, Colo.

Častiti gospod!
Naznanjam Vam, da so me Vaša zdravila prav dobro pozdravile. Že v dveh dneh sem bil veliko boljši in ko sem porabil vse, sem bil popolnoma zdrav. Zato se Vam srčno zahvaljujem za Vaša zdravila in ostanem do groba hvaležen Vam iskani prijatelj.
GEORGE UHERNIK.
Brownfield, Pa.

Dragi gospod profesor!
Kar se tiče uspeha glede poslanih zdravil Vam naznanjam, da sem po uživanju istih popolnoma ozdravil od kašlja in bodenja v prsih in želodcu. Samo ono steklenico, v kteri je zdravilo proti izpadanju las, še rabim in kakor vidim, z dobrim uspehom, ker so mi lasje res prenehali izpadati in sem prepričan, da zopet zrastejo.
Spoštovanjem
Vam udani VINCENC ŠUŠTAR.
P. O. Box 148, Moon Run, Pa.

Cenjeni gospod!
Vam neznanim, da sem prejel Vaše pismo, v kterem me vpraš ate kako se kaj počutim. Sedaj sem popolnoma zdrav in se prav dobro počutim. Zato se Vam srčno zahvalim, ker ste me ozdravili v tako kratkem času. Pozdravljam Vas udano in ostajam s spoštovanjem
GREGOR ŠEFRAR.
P. O. Box 64, Cumberland, Wyo.

Iz vsega tega se toraj jasno razvidi, da se ozdravijo naši bolni rojaki najzanesljivejše na

zdravniškem zavodu dr. E. C. COLLINS-A,

ker se nijeden drugi zdravnik ne more ponašati s tako uspešnim zdravljenjem kakor on.

Ozdravi vse bolezni, ker on jedini pozna po znamenjih takoj vsako bolezen in radi tega ozdravi vse možke in ženske bolezni bodisi akutne ali pa zastarele (kronične). Zato tudi jamči za popolno ozdravljenje vseh boleznij, kakor: bolezni na pljučah, prsih, želodcu, črevah, ledvicah, jetrah, mehurju, kakor tudi vseh bolezni v trebušni votlini, bolezni v grlu, nosu, glavi, nervoznost, živčne bolezni, prehudo utripanje in bolezni srca, katar, prehlajenje, naduho, bronhijalni, pljučni in prsni kašelj, bljuvanje krvi, mrzlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, revmatizem, giht, trganje in bolečine v križu, hrbtu, ledjih in boku, zlato žilo (hemeroide), grižo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri, otekle noge in telo, vodenico, božjast, slabosti pri spolnem občevanju, polucijo, nasledke izrabljevanja samega sebe, šumenje in tok iz ušes, oglušenje, vse bolezni na očeh, izpadanje las, luske ali prh na glavi, srbenje, lišaje, mazolje, ture, hraste in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastični glavobol, neredno mesečno čiščenje, beli tok, bolezni na maternici itd., kakor tudi vse ostale notranje in zunanje bolezni. **Dr. Collins, M. I.,** je prvi in jedini zdravnik, kteri ozdravi jetiko, **ozdravi vse tajne možke in ženske spolne bolezni,** kakor tudi "sifilis," točno in popolnoma. (Zdravljenje spolnih bolezni ostne tajno). Ženskam in možkim se ni treba sramovati ter naj natančno in zanesljivo opišejo svoje spolne balezni. Ktere ženske trpé na takozvanem mesečnem neredu, naj se takoj obrnejo na **Dr. E. C. Collins-ov** zdravniški zavod.

Zatoraj, rojaki Slovenci, mi vam priporočamo samo in edino le slavnega in izkušenega Dr. E. C. COLLINS, M. I.

Ako ste slabostni, bolni, ako izgubljate moči ali trpite na kterikoli bolezni, če je vaša bolezen zastarala ali kronična vsled neuspešnega zdravljenja neizkušenih zdravnikov, opišite natančno vašo bolezeni navedite starost in čas, kako dolgo ste že bolni ter pošlite pismo na ta-le naslov:

DR. E. C. COLLINS, M. I.,
140 West 34th Street, NEW YORK, N. Y.

In potem bodite z mirno dušo prepričani da bodete zagotovo in poponoma ozdravili.

RAZNO.

— Mesto pod vodo. Vsled močnega dežja je bilo te dni italijansko mesto Bari pod vodo. Dasi so delali vojaki in gasilci neumorno, vendar je utonilo več ljudi. Mnogo hiš je izpodkopanih tako da se zrušijo.

— Papež zapusti spomladi svoje "ujetništvo" ter se pelje v zaprtem vozu v gradič Gandolfo, kjer preživi nekaj časa. No, tega je vsaj pamet srečala.

— O Maksimu Gorkem pripoveduje "Chronicle": Maksim Gorki je bil nekega večera v Moskvi v gledališču, da bi videl igro nekega priljubljenega skladatelja. Ko ga je ljudstvo opazilo, se ni zmenilo več za dejanje na odru, ampak se je vzdignilo in pozdravljalo Gorkega z glasnimi klici. Vsled tega jih je nagovoril Gorki z besedami: "Kaj me tako zijate? Saj nisem kaka igralka, tudi ne miloška Venus ali kak pijanec, ki so ga ravnokar iz vode potegnili. Jaz pišem povesti, ki imajo to srečo, da vam ugajajo, in jaz se veselim tega. Toda to ne zadostuje, da bi me morali tako zijati. Prišli smo sem, da bi videli lepo igro. Pazite in mene pri miru pustite!" Zaradi teh besedi je bilo ljudstvo še bolj navdušeno in kričalo veselja, na kar je Gorki vstal in jezen zapustil gledališče.

— Loterija in babjeverstvo v Siciliji. V kraju Vizzini pri Cataniji živi kmet, Antonino Lo Presto, o katerem ljudstvo veruje, da je čarovnik in da zna prorokovati številke prihodnjega žrebanja. Ta čudoviti mož je bil nekega dne zvabljen iz mesta, kjer sta ga dva maskirana vagabunda zvezala, vrgla na voz in po celo noč trajajoči vožnji pripeljala v zapuščen kraj, kjer sta ga oprostila spon in spravila v hišo, zastraženo od banditov. Tukaj so ga prisilili, da je povedal tri dobre številke, na kar so ga imeli do prihodnjega žrebanja zaprtega. Ko pa dotične številke niso bile vlečene, pretepli so ga kar najgrozovitejše in prisilili, da je povedal druge številke. K sreči je kmet pred prihodnjim žrebanjem ubežal in ves pretepen dospel v svoj domači kraj. Če je kmet res nastopal kot čarovnik, je gotovo zaslužil lekcijo; toda dogodbica nam dokazuje po drugi strani, kako globoko še tiči sicilijansko ljudstvo v babjeverstvu. Sicer bi pa pri nas na Kranjskem tudi ne bilo kaj takega nemogoče.

— Škandali v italijanski sodni dvorani. V Rietiju pri Neapolju je bil 16. m. m. neki ropar pred porotniki in naval občinstva, ki se je splošno navduševalo za roparja je bil velikanski. Hipoma je nastal med državnim pravdnikom in obema zagovornikoma prepir, in ko se je predsednik vmešaval v prilog državnega pravdnika, so se spopadli. Črnilniki in stoli so leteli semintja, tako da so sodniki in državni pravdnik morali končno bežati. Med tem so poslušalci vdrli iz svojih prostorov ter se zapletli z uradnimi slugami in orožniki v pravcato bitko. Ako bi obtoženec ne bil v železni kletki, kakor je to v Italiji pri velikih zločincih običajno, bil bi med pretepom prav lahko zbežal. Končno je prihitelo vojaštvo, ki je napravilo mir. Bilo je mnogo ranjenih.

— Proč od Rima na Dunaju. Nemci imajo dober pregovor: All zu scharf macht schartig. Resnica tega pregovora se je izkazala na Dunaju. Nižjeavstrijski klerikalci so naskočili ljudsko šolo in jo hoteli poklerikaliti. Deloma se je to tudi posrečilo, ali dobili so odgovor, ki jih je navdajal po pravici s strahom. Klerikalci so šolo poskusili postaviti v službo Rima, socialni demokratje pa so odgovorili s klicem "proč od Rima". In socialni demokratje so imeli velik uspeh: od 15. julija 1904. do 15. januarja 1905 je na Dunaju 4433 oseb izstopilo iz katoliške cerkve. Agitacija pa se nadaljuje in rodi gotovo še mnogo takih sadov.

— Japonci in voda. Telesno trdnost in žilavost Japoncev je pripisovati velki od njih porabljeni vodi. Japonec použije mnogo vode, ker je mnenja, da je voda najuspešnejše sredstvo za ohranitev zdravja in nenadomestljivo orožje proti boleznim. Napačno je misliti, da pitje mnogo vode škoduje, saj vendar obstoji človeško telo večinoma iz vode; ker pljuča, ledvice in koža neprenehoma izločujejo veliko vode, se mora ta izguba nadomestiti z najmanj vsak dan poldrugim litrom vode. Ker Japonci nič ne trpe na trganju po udih, pripisujejo tudi to uživanju vode. Tudi jim ni znano zabasanje, kajti voda jako ugodno vpliva na želodec in črevo ter njih vsebino. — Japonec se pa tudi vsak dan koplje v vodi, ki ima toploto 45 gradov do 50 gradov C, in sedi dolgo časa v vodi. Gorka voda namreč odpre luknjice po životu, kar je za čiščenje kože neobhodno potrebno, medtem ko se luknjice v mrzli vodi stisnejo in zmanjšajo. Na Japonskem imajo mnogo javnih kopeli, kjer se lahko koplje za par vinarjev, premožnejši pa imajo vsak v svojem stanovanju kopalno sobo.

— 100letnica Schillerjeve smrti se bo praznovala po celi Nemčiji, posebno pa v njegovem rojstnem kraju, zelo slovesno. Protektorat za priredbe je prevzel vajmarski veliki vojvoda. Vojvoda saksonsko-altenburški je daroval 25,000 mark za umetniško uprizarjanje Schillerjevih spisov.

— Snežni plaz je odnesel blizu Inomosta kmetsko hišo, pri čemur je bilo ubitih šest otrok.

— Na ledu sredi morja. Kakor poročajo petrogradske "Novosti", je bilo pred nekaj dnevi veliko število ribičev v finskem zalivu v veliki življenski nevarnosti. Okoli dvesto jih je bilo na ledu, večina njih celo na konjih pri otoku Leskar. Bilo je zvečer in ves dan je pihal hud veter. Naenkrat je bilo slišati močan pok in prestrašeni ribiči so videli, da se je led, na katerem so stali, ločil od obrežnega ledu in odplaval na široko morje. Okoli 50 mož se je še moglo rešiti z ledu, ostalih 150 je pa odnesel led z njihovimi konji na prosto morje, kjer so prebili celo noč med življenjem in smrtjo. K njihovi sreči je začel pihati nasprotni veter, ki je led pognal nazaj k obrežju, da so se lahko vsi rešili.

KJE JE Gregor Tomšič, po domače Oslakov Gregor iz Luže, doma iz doberniške fare na Dolenjskem. V Ameriko je prišel pred enim letom. Kdor vé za njegov naslov, naj ga naznani Josipu Plavcu, Taylor, King Co, Washington.

Vsem cenjenim rojakom v Willock Pa. priporočamo g. Fr. Miklavca, ki je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Svobode".

Pozor rojaki širom Amerike!

Slovenski "Sokol" v Clevelandu bode zgradil svoj lastni dom. A ker je nemogoče, da bi velike stroške za to stavbo pokrili le člani "Sokola" se obrača "Sokol" do vseh zavednih Slovencev in Slovanov v "Zdr. drž," da bi pripomogli do zgradbe sokolskega doma.

Mi mislimo, da nam ni potreba še posebej povdarjati, da sokolska ali telovadna društva v Ameriki ne slone na šoviniističnih frazah, ampak da stoje na temelju pravice za vse narode in razrede v gospodarskem in političnem oziru.

V ta namen je izdalo društvo nabiralne pole, katere lahko vsakdo dobi, kdor se zglasi pri tajniku, Nacetu Rotarju 20 Norwood Str., Cleveland, Ohio.

Odbor.

Tudi upravništvo "Glas Svobode" sprejema darove za sokolski dom v Clevelandu. Imena darovalcev bodo prijavljena v listu.

Uredništvo "Gl. Sv."

Vsem sodrugom na znanje!

Še ta teden bodemo razposlali bloke za tiskovni sklad slov. socialističnega kluba v Chicagi vsem zaupnikom. Vsa podrobna pojasnila so v priloženem listu.

A. Poravne, predsednik. *A. Prešern,* tajnik.

Izza temnih dni.

(Sličice iz življenja raznih papežev.)

Konec.

Naslednji papež, Pij IV., (1559 do 1565.) je mnogo storil za olepšanje rimskih cérkva in Vatikana, v ostalem je bil pa velik grešnik. Ljubil je bogate pojedine in mnogo pijače in ljubil je tudi lepe žene. Bil je pa jako skop in umazan. Svojim ljubicam je vedno dajal bogata darila, a če se je ljubice naveličal, jo je prisilil, da mu je vsa darila zopet vrnila. Če kaka odslovljena ljubica ni hotela tega storiti, so jo inkvizitorji hitro in temeljito poučili, da mora vsakdo biti papežem ne le brezpogojno nego tudi brezplačno v vsakem oziru pokoren.

Za vladanja Pija IV. je umrl tudi reformator Kalvin. Naporno delo je tega moža uničilo. Bil je temnogled fanatik kakor kak dominikanski inkvizitor, a bil je pošten človek. Zase je potreboval komaj 150 tolarjev na leto, kajti živel je tako skromno kakor kak puščavnik in ko je umrl, so v njegovi zapuščini našli le nekaj krajcarjev. Njegov nasprotnik, papež Pij IV. je končal nekoliko drugače. Pri neki orgiji se je papež tako neznansko napil, da ga je zadela kap in ga na mestu ubila.

Zdaj je zasedel papeški prestol krvoločni Pij V. Ta je bil sin revnih staršev in je začel svojo duhovniško karijero v kuhinji nekega dominikanskega samostana, kjer je krožnike pomijal in žlice čedil. Tu ga je spoznal prijor tistega samostana in se je zanj zavzel. Fant se je tako izborno učil, da je postal že kot mladenič profesor bogoslovja potem pa inkvizitor v Komu in v starosti 25 let že višji inkvizitor. Kot rabelj se je mladi mož znamenito obnesel. Že njegovo ime je provzročalo strah in trepet. Težko si je predstavljati takega tigra, kakor je bil ta inkvizitor. Nad vse rad je videl teči človeško kri in slušal obupno klicanje trpinčenih. Kadar so njegovi hlapci uboge žrtve na netezalnici mučili, jim z razbeljenimi kleščami trgali meso iz života, jim v rane vlivali stopljen svinec ali opopran ocet, jim lomili kosti, odrezavali jezike in prsa, vselej je ta mož z veseljem pomagal. Najsrečnejši pa je bil, če je slišal obupno kričanje tistih, ki jih je dal žive sežgati. V priznanje za to strašno klanje je postal najprej kardinal in potem papež. Komaj je zasedel Pij V. papeški prestol, je začel s podvojenimi močmi klati in sežigati. Njegova bestijalna krvoločnost je spravila na tisoče in tisoče ljudi v ječo, v grob ali na grmado. Nadkrilil je vse Nerone, Domicijane, Kaligule in Galbe in tudi grozovita Jernejska noč je bila njegovo delo.

Kardinal Hugon Buoncompagno je vladal kot papež Gregor XIII. od 13. maja 1572. do 10. aprila 1585. Bil je učen mož, a nad vse častihlepen in vladoželjen. Najprej je bil profesor, a odpovedal se je naukom, videvši, da pride le duhovnik do največjih časti, in se posvetil duhovniški karijeri. Ker je imel precej premoženja, je s podkupovanjem prišel hitro naprej in bil že v mladih letih kardinal. V tej lastnosti je tudi spoznal, da tiči v protestantizmu velika nevarnost za posvetno gospodstvo papeštva in duhovništva ter še večja nevarnost za tiste parazitske eksistence, ki so iz kristjanskih narodov izpreševale neznanska bogastva ter si ž njim polnile svoje bisage. Zato je Hugon Buoncompagno že papežu Piju V. krepko pomagal pokončati vse protestante in ko je potem kot Gregor XIII. zasedel papeški prestol, se je z divjim fanatizmom lotil, da izvrši še one načrte, katerih Pij V. ni mogel izvršiti.

Zlasti je Gregor XIII. obrnil svoje poglede na Francosko. Z divjim srdom je opazoval, kako je tam ginevalo nasprotje med katoličani in med protestanti (Hugenoti). Proška se je nameravala poročiti s katoliškim bratom francoskega kralja, kar bi bilo dalo novo smer francoski zunanji politiki na škodo papeštvu. Tudi protestantski Nizozemci so dobivali iz Francije podpore za boj proti katoliškemu rabelju Albi, tako da se je papež bal, da pride do vojne med Francijo in Španisko. Kar pa je papeža posebno begalo, je bilo dejstvo, da se je vodja francoskih protestantov, Henrik Bearnski, zaročil s sestro francoskega kralja. Na dan poroke so se nameravali protestantje in katoličani spoprijazniti.

V tem času se je papež Gregor domenil s kraljico-vdovo Katarino de Medicis, da pusti zavratno poklati vse francoske protestante.

Poroka Henrika Bearnskega s princezinjo Margareto je bila določena za dan 18. avgusta 1572. Iz cele Francije so bili prihiteli najodličnejši protestantje v Pariz, na čelu jim admiral Coligny. V noči dne 24. avgusta 1572 ob 2. uri zjutraj so najete in oborožene tolpe naskočile mirno spavajoče francoske protestante. Uteči ni mogel nihče, ker so bila vsa mestna vrata zaprta. V nekaj urah je bilo na najgrozovitejši način poklanih nad 3000 oseb moških, ženskih in otrok. Sam kralj Karol je z okna streljal na protestante. Obenem se je na ukaz kraljice-vdove Katarine de Medicis začelo enako klanje protestantov tudi izven Pariza in sicer po celi Francoski. To bestijalno klanje je trajalo dva meseca. Pomorjenih je bilo kakih 70.000 ljudi.

In rimski papež Gregor XIII.? Ta je bil "krasnega" uspeha svojega hudičevskega načrta tako vesel, da je v proslavo tega divjega klanja dal kovati spominske svetinje in prirejal zahvalne procesije, da je bilo umorjenih 40.000 poštenih ljudi, ki niso imeli drugega greha, kakor da jim smrad iz pekla ni ugajal.

Po umoru francoskih protestantov se je šele jasno spoznalo, da je rimski klerikalizem najhujša kuga, ki mora pokvariti tudi najbolji narod. Francija je postala podobna Moaki. Razuzdanost, nepoštenje, pobijanje, sploh lopovstva vseh vrst so bila na dnevnem redu. Vse je bilo do skrajnosti korumpirano in pokvarjeno, a ti ljudje so hodili v cerkev in polnili farške bisage, in zato so jih farji blagoslavjali.

Gregor XIII. ima zaslugo, da se je vpeljal gregorijanski koledar. To je bila važna in koristna reforma in klerikalni zgodovinarji je kar ne morejo prehvaliti. Ali v primeri s tem, kar je papež Gregor XIII. storil zlega, izgine ta zasluga kot nič.

Za vladanja papeža Gregorja je nastala v Italiji silna lakota. Papež pa niti v sanjah ni mislil, kako bi ubogemu ljudstvu pomagal, ne on je le špekuliral, kako bi mogel ljudsko bedo izkoristiti. Združil se je s svojim netjakom Karolom Borromejem in pokupil vse zaloge žita, kar jih je mogel dobiti. Ko je bil tako gospodar trga, je hitro zvišal cene. Ljudje so sicer lakote umirali, ali papeža to ni motilo, saj je delal velikanske dobičke.

Naslednik njegov je bil Feliks Peretti, ki se je kot papež imenoval Sikst V. V svoji mladosti je pasel prašiče in bil že kakih 18 let star, ko je vstopil v dominikanski red. Dominikanci so bili glavni inkvizitorji in tako se je nadebudni Srečko že prav zgodaj začel vaditi v preganjanju, trpinčenju in sežiganju krivovercev. Posvetil se je temu poslu s posebno vnemo. Nobena reč ga ni zabavala tako, kakor obupno kričanje ubogih ljudi, katerim so na natezalnicah lomili kosti. Tudi je sam rad trgal človeško meso in posebno ženska prsa je z razbeljenimi kleščami s pravo strastjo odščipaval. Njegove zverinske grozovitosti so Benečane naposled tako razkačile, da je nastal punt. Inkvizitor Srečko je moral po noči bežati, sicer bi ga bili Benečani umorili.

Ko je naposled ta človek postal papež, je celo svojo izvolitev poslavil na poseben način. Navada je bila, da so papeži na dan svojega kronanja različne obsojence pomilostili. Novi papež Sikst V. ni nikogar pomilostil, pač pa je dal napraviti 60 vešal in na dan svojega kronanja obesiti 60 "krivovercev".

Značaj tega božjega namestnika se posebno dobro spozna iz naslednjega dogodka: Nekoč je bil inkviziciji izročen neki 15 let stari fantič. Papež, ki je sploh rad prisostvoval inkvizicijskim obravnavam in eksekucijam, ker ga je vedno veselilo, če je videl ljudi trpeti, je tega fantiča obsodil na smrt. Po veljavni postavi pa tudi inkvizicija ni mogla mladoletnih ljudi obsoditi na smrt. Ko je bil papež na to opozorjen, je rekel: "Po svoji papeški vsegamogočnosti darujem temu fantu deset let svojega lastnega življenja, da bo dovolj star za vešala."

In to je res obveljalo in 15letni otrok je prišel na vešala.

Sikста V. so spravili na papeški prestol jezuvitje. Ali papež se je z jezuviti kmalu sprl. Jezuvitje so hoteli njega vladati, on pa je hotel jezuvite porabljati za svoje namene. Iz tega nasprotja je naposled med papežem in med jezuviti nastala silna vojna. Papež je, da bi jezuvite prav v živo zadel, odredil veliko preiskavo po jezuvitskih samostanih. Vedel je, da pridejo velike in grde svinjarije na dan in res se je tako zgodilo. Izkazalo se je, da so bili jezuvitski samostani v Italiji prenapolnjeni s pijanimi, pokvarjenimi in sodomitskimi menihi in ženskami. Ponekod je prišlo po pet do šest žensk na enega meniha, menihi so kar kupčevali s temi ženskami. Posledica tega je bila, da je dal papež mnogo jezuvitskih samostanov zapreti in pod smrtno kaznijo prepovedal, da se jezuvitje še kdaj prikažejo v dotičnem kraju. Sploh je Sikst V. svoje jezuvitske sovražnike preganjal, kar je pač mogel, a tudi jezuvitje niso križem rok držali in se naposled Sikstu V. maščevali tako, da bolje ni mogoče; zastrupili so ga 27. avgusta 1590. Komaj je bil mrtev, je rimski narod, ki je papeža grozno sovražil, podrl spomenik, ki si ga je Sikst V. postavil na kapitolu in ga uničil ter ponesnažil.

Sicer pa se mora Sikstu V. priznati, da je izvršil mnogo znamenitih stavb, ustanovil več šol in da je s cerkvenim denarjem nekoliko bolj pošteno ravnal kakor je bila sicer v Vatikanu navada.

Lahko bi te sličice nadaljevali še do naših dni, a omejili smo se namenoma na tiste temne dni, ko je imelo papeštvo največjo moč in največjo veljavo.

Čitatelji vedo zdaj, kaki ljudje so sedeli na papeškem prestolu kot *božji pooblaščenci in voditelji božje, edino zveličevalne cerkve.*

Slovensko — angleški — rečnik je izšel. Cena 60c. Denarne pošiljatve po money-orderju na V. J. Kubelka, Box 744 New York, N.Y.

F. J. SKALA & CO.

320—322 W. 18. ulica

ČESKO--SLOVANSKA BANKA.

Pošiljanje denarja, izmenjevanje tujih denarjev, izterjatev denarja in vrednostnih stvarij po celem svetu, sesebno v Avstro-Ogrski in Zdr. državah.

Ustavljanje plačilnih in drugih pravnih listin. Dedščine.

Zastopniki družb: bremške, hamburške, antverpške, rotterdamske in francoske prekomorsko—vožne črte. V New Yorku in ostalih evropejskih pristaniščih sprejmo potnike naši zastopniki. V slučaji zadrška oziroma zaprek potnikov, obrnite se na nas.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenim "saloonu" vedno sveže najfinejše pijače—"atlas beer" in vsakovrstna vina. Unijske smodke na razpolago. Vsacemu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporoča:

MOHOR MLADIC

617 S. Center Ave. blizo 19 ulice CHICAGO, ILL.

Obleke, površniki, zimske suknje.

Najmodernejše, najtrpežnejše jesenske in zimske obleke za delavnik in praznik, površniki in zimske suknje. Za tretjino ceneje kod drugod.

Naše cene oblekam so: $5.00-$22.00

" " zim. suknjam $4.00--$23.00

Naša zaloga je najboljša in najmodernejša na trgu. Vse je izdelano po najnovejšem kroju. Cene so jako nizke. V zalogi imamo tudi obleke za dečke in otroke. Najstarejša unijska tvrdka.

J. J. DVORAK & CO.

UNION CLOTHIERS AND TAILORS.

598-600 BLUE ISLAND AVE.

Telefon — Canal 1198

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave. Telefon Canal 476

Uradne ure:
do 9. zjutraj
od 1. do 2. in
od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:
od 10-12 dopoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

SLIKA PREDOČUJE

uro za gospode

z zlatom prevlečeno (gold filled).

Pokrovi so jamčeni za 20 let. Kolesovje ima 15 kamenov in je najboljšega sistema "Springfield Ill. Movement" 16 size.

Vsled znižane cene stane sedaj le

$14.50

Ako želite dobro in trpežno uro po nizki ceni, si jo lahko naročite sedaj.

Kolesovje se jamči za tri leta.

Jacob Stonich

89 E. Madison St. Chicago, Ill.

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek

Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

Najboljši svetovni obiskovalci

so na dobičku ako potujejo via

Denver in Rio Grande železnice preko Rocky Mountains okraja v Colorado, Utah ali tihooceansko obrežje,

ki ima največ krasnih razgledov, gorskih slik, mineralnih studencev ter za lov in ribarstvo tako ugoden kraj, kakor nijedna druga proga na svetu.

Zdravo coloradsko podnebje je posebno mikavno za poletne počitnice. Zdravišča— **Manitou, Colorado Springs, Glenwood Springs** in **Salt Lake City** so svetovno znana.

Znižane cene v Colorado prings in Utah na vseh progah s primernim izstopom v coloradskih in zapadnih mestih.

Brzovlaki iz St. Louisa, Chicage v Colorado, Utah in californijska mesta. Elegantni jedilni vozovi, postrežba a la carte na vseh brzovlakih.

Najlepše ilustrovane knjižice se na zahtevanje razpošiljajo zastonj.

R. C. NICHOL,
General Agent, Denver & Rio Grande R. R.
242 Clark St., Chicago, Ill.

S. K. HOOPER,
General Passenger & Ticket Agent,
Denver, Colo.